

POIKOSET

Jäsenjulkaisu nro 11

Toukokuu 2011

Perunan istutus: Annikki (Heinänen s. 1929) taluttaa hevosta, Vilma Hänninen perunasanko kädessä, Aarne Hänninen lippalakki päässä, isäntä Taavetti Hänninen (1886 - 1969) oikealla, Vilman tyttö Esteri (s. keväällä 1943) on sylissä ja muut ovat naapureita.

Sapra-Ahon pellolla: oikeasta reunassa lukien 1. Tyyne nyk. Sironen (s.1919), 3. Vilma (s.1915) ja 5. Alma-emäntä (os. Sironen) 1886-1972

Tervehdys alimman kuvan takana:
”Tässä on kuva isälle ja äidille. Sydämellinen tervehdys. Tässä on meidän koko perhe ja myös meidän automobiili näkyvä Erik”

Erik Hänninen (s. 1892) lähti Amerikkaan 1912, emäntä Selma Savonen Päälammilta ja lapset Aarne ja Urho. Elossa on Aarnen tytär Dora, joka on musiikkiteorian apulaisprofessori Marylandin yliopistossa.

Arvoisat Poikokset !

Toivotamme Poikokset lämpimästi tervetulleiksi Karstulaan yhteiseen sukutapaamiseen.
Kokoonnumme **lauantaina 30.7.2011 kello 11:00** Wanhat Wehkeet –automuseolle
osoite **Erämäentie 368, Karstula.**

Vanhaan perunajauhotehtaaseen ja sen ympäristöön rakennettu elämyksellinen kokonaisuus tarjoaa 300 henkilön kokous- ja juhlatilat, jossa ravitsemuspalvelut a-oikeuksin. Museossa on yli 100 vanhaa kulkupeliä ja paljon paikallista menneen ajan esineistöä. Viime tapaamisemme jälkeen on valmistunut 6-ratainen keilahalli.

Ruokailu klo 11 - 12: Karjalanpaisti, perunat, salaattit, juomat ja leivät, kahvi ja täytekakku.
20 €/ henkilö. Iltapäivällä ja illalla mahdollisuus ostaa kahvia ja pizzaa.

Luvassa mukavaa ohjelmaa ja yhdessäoloa: Raseja on perinteisesti musisoimassa, Poikosilta puheohjelmaa, Liisa Neittaanmäki lupasi juhlapuheen.

Iltapäivätanssit, keilailua ja mahdollisuus ostaa pitsaa ja kahvia

Ohjelmasta tarkemmin Poikosnetissä

Sunnuntaina 31.7.2011

Jumalanpalvelus Karstulan kirkossa, kirkkoherra Mauri Poiksallo saarnaa.
Jumalanpalveluksen jälkeen kirkkokonsertti: Uruissa Heikki ja Pentti Rasi, laulua Tiina Lindholm

Ilmoittautumiset 30.6.2011 mennessä, koska ruokailijoiden määrä on järjestäjien tiedettävä etukäteen. Siksi on tärkeää, että muistat ilmoittautua!

Ilmoittautumisia ottavat vastaan:

Eeva-Liisa Mäkinen puh. 040 562 7835, eevaliisa.makinen@luukku.com ja

Taisto Poikonen puh. 040 774 6941, taisto.poikonen@pp.nic.fi

Juhlapaikan löytämistä helpottavat tienvarsiopasteet: ”Wanhat Wehkeet”
valtatie 13:lta Pöngältä, Humpilta ja Lauttamäen kautta saavuttaessa.

Majoituspalveluja Karstulassa: nettiosoite sähköposti
Wanhat Wehkeet-automuseo 0400 542029, www.wanhatwehkeet.fi jari_lasonen@jippii.fi
Karstulan Evankelinen Opisto (014) 5252200 <http://www.keokarstula.fi/> kansanopisto@keokarstula.fi
Matkailutila Lehtomäki 0400 167161, 040 7006322 <http://www.luonnonvoimaa.net/matkailutilalehtomaki/>
matkailutila@lehtomaki.net

Karavaanialue IsoMies, Humpi 0400 345 782, 0400 361 313 <http://www.isomies.net/>

MAJOITUSVARAUKSET HOITAA KUKIN ITSE SUORAAN MAJOITTAJALTA !

OLETTE LÄMPIMÄSTI TERVETULLEITA KARSTULAAN

YHTEISEEN SUKUTAPAAMISEEN !

Poikosten sukuseura ry:n hallitus

Sukututkijan mietteitä

Poikosen sukuun kuuluvia on tällä hetkellä löytynyt tietokoneen rekisterin mukaan yli 9000. Veljeni Antti on toiminut tietojen naputtelijana. Suurin työn alla ollut aineisto on tullut Muhosten sukukirjasta, joka on tuorein Karstulan seudun suvuista julkaistu. Näin 70 vuotta täyttäneenä ja noin 30 vuotta vaihtelevasti sukututkimusta harrastaneena ja moniin muihin harrastuksiin sotkeutuneena tulee välillä kronologisia mietteitä suvusta ja sen tutkimisesta. Sukuseuran perustaminen 1999 lisäsi hieman paineita harrasteen tuloksellisuuteen. Suhteellisen helppoa olikin tietoja hankkia, kun paikallisesti Karstulan kirkonkirjoista Poikosista tietoa voi sanoa liioitellusti suorastaan tulvineen vastaan. Intoa riitti myös höynäytellä muitakin suvun jäseniä kaivamaan tietoja omista sukuhaaroistaan. Alkuun löytyi myös jo valmiiksi tutkittua tietoa. Sirkka Karstun Krookkien tutkimuksesta löytyi aika paljon Poikosta lähinnä Syrjänmäen haarasta. Sirkkan työn jatkajan Seppo Rautiaisen kanssa on yhä edelleen vaihdettu molempien Karstulan valtasukujen tietoja, että on vältetty tekemästä kaksinkertaista tutkimustyötä. Merkittäviä sukututkimuksen edistäjiä ovat olleet 1980-luvun puolivälistä saakka henkilökohtaiset tietokoneet, vaikka vieläkin joskus törmää yllättävän suuriin sukututkimuksiin, joissa ei tietokone ole ollut apuna. Tietokoneella on ollut löydettävissä monen sukulaisen puhelinnumero viime vuosina, jolloin puhelimesta on tullut merkittävä kanava tietojen hankkimisessa puhelujen hintojen huojennuttua. Samalla tuli tilaisuus värvätä henkilökohtaisesti jäseniä sukuseuraan. Senkin takia puhelin on lyömätön väline sukutietojen hankkimisessa, kun intimiteettisuojaan takia alle sata vuotta vanhojen sukutietojen hankkiminen on ollut rajallista väestörekistereistä ja sitä yhä enemmän vaikeutetaan.

Kirjan valmistumista jo ensimmäisen sukuseuran olemassaolovuoden jälkeen kyselleet saavat vieläkin tyytyä odotelemaan, kun ei niitä ahkeria apu-työntekijöitä ole ilmaantunut. Muutama Poikonen ei sivu-harrastuksena pysty samaan kuin isojen sukuseurojen kymmenpäiset toimikunnat. Jatkuvaasta hiljalleen tapahtuvasta aineiston siistimisestä ja yhtenäistämisestä huolimatta paljon työtä on vielä jäljellä. Ei myöskään tarvitse paljon sukutietoja tonkaista, kun huomaa, että onpas tuostakin haarasta vielä paljon tutkimatta. Se taas johtaa siihen, että aineistoa alkaa olla niin paljon, että yhteen opukseen tulee hankalan paljon sivuja.

Onkin vakavasti otettava harkittavaksi koko kirja-ajatuksesta luopuminen, jolloin vahvuutena olisi tietojen jatkuva päivittäminen lisäyksineen ja korjauksineen. Julkaisuforumina olisi internet, jossa sukutiedot jo nyt ovat kaikkien saatavilla. Arvelen, että monet ovat niitä sieltä jo tulostaneetkin. Siinäkin mielessä internet on hyvä, että monille sukukäsitys on hyvin epäselvä. Toiset rajaavat sen sukunimeen, joillekin serkut alkavat olla suvun äärilaitaa, DNA:n kautta sukulaisuus taas ulottuu paljon kirjallisia lähteitä kauemmaksi jopa mammuttien perässä Aasiasta tullesiiin esi-isiin.

Kirjan tekemistä puoltaa mm. se, että ikääntynyt sukupolvi on tottunut tietojen löytymiseen kirjasta, eikä ole tietokoneen monikäyttäjää. Toki osaavia voi aina käyttää apuna, jos ei itse tunne tietokoneen hienouksia riittävästi. Raha ei näillä näkymin olisi kirjan tekemiselle suuri este, kiitos suvun mesenaatin, joka on luvannut sitä rahoittaa. Tietojen saaminen netistä saattaisi vähentää tuntuvasti kirjojen menekkiä? Suvun valokuvia tarvittaisiin vielä runsaasti tehtiinpä kirjaa tai tietokonelevyjä. Ainoa keino kuvien hankkimiseksi näyttää olevan niiden kerääminen suoraan perhealbumeista. Ymmärrän hyvin, että arveluttaa kovasti, jos kuvia pitää jollekin postittaa, tulevatko ne kuuna päivänä takaisin ja missä kunnossa. Se, mitä itse kukin voisi tehdä jo nyt, olisi kuvien tekstittäminen. Ennen kaikkea pitäisi kiireesti istua muutamia tunteja mummojen ja vaarien kanssa ja kirjoittaa vanhojen ja nuorempienkin valokuvien taakse mitä ja milloin kuva esittävät. Se homma kannattaa tehdä jo siksikin, että jälkipolvet saisivat tolkkua kuvista, vaikka niitä ei minnekään lähettäisi. Skannerilla kuvat on helppo nopeasti kopioida tieto-koneelle, jolloin ne voi palauttaa viivytyksittä lainaajalle. Kuvia voi lähettää skannattuina veljeni Antin netti-soitteeseen, jolloin välttyy lainaamiselta.

Veljeni Antti on nähnyt paljon vaivaa tekemällä ajankuvaa, jossa Poikos-sukupolvia kytketään Suomen historiaan vaikuttaneisiin tapahtumiin. Joistakin asioista olemme siinä yhteydessä väitelleetkin, kun olen tupannut ottamaan opponentin roolin. Aina on lopulta jonkinlaiseen yhteisymmärrykseen päästy. Poikosista voisi historiaa kirjoittaa myös pitäjätasolla ja vaikka Amerikkaan muuttaneiden kokemuksista. Sukututkimuksen sarka on loputon, kyntäjistä vaan on pulaa.

Taisto Poikonen

Kurkiniemen perheen elämästä Kanadassa

Sukutiedoissamme on 1928 syntyneen Matti Olavi Kurkiniemen lähdöstä siirtolaiseksi:

Lähtö Kanadaan 1953, passi on annettu Vaasassa 17.2.1953. Viisumivirkailijan merkinnöissä (englanniksi) on tähän tapaan, että *tämä mies on suorittanut 6 v (public) kansakoulun ja 2 v (agricultural) maatalouskoulun. Hän on työskennellyt isänsä tilalla, joka on 225 ha, josta 25 ha viljeltyä. Hän työskentelee itsenäisesti maatilalla ja talvikuukausien aikana metsätöissä. Hänellä on täti Bar River'issä, Ontariossa, (who will provide full settlement.) joka on lupautunut täysin tukemaan siirtolaista. Näyttää hyvin uutteralta tyypiltä ja soveltuu raskaisiin töihin kuten farmille tuloon, vaikka ei osaa puhua englantia. J. W. Tiefenback Visa officer*

Susan Kurkiniemi kertoo:

Risto Edward Kurkiniemen vanhemmat saapuivat 1954 siirtolaisina Sault Ste. Marieen Kanadan Ontario. Matti Kurkiniemi oli syntynyt Karstulassa ja Aino os. Nerg oli syntynyt Viitasaarella. He ostivat karjatilan (dairy farm eli maitotila) Ontariosta ja kasvattivat siellä kuusi lastaan.

Susan Helena Kurkiniemen vanhemmista Toivo Routtu saapui siirtolaisina Kanadaan 1947. Aluksi New Brunswickiin sitten Sault Ste. Marieen, sen jälkeen Vancouveriin, British Columbia, Kanada 1966. Toivon puoliso Anelma Hannuksela Sault Ste. Marieen 1952. Toivo ja Anelma ovat syntyneet Helsingissä. Kanadassa Toivo on hankkinut elannon nelilapsiselle perheelleen koneenkäyttäjänä ja puuseppänä.

Risto Edward syntyi 27.8.1954 Sault Ste. Mariessa. Susan Helena syntyi 19.3.1955 samoin Sault Ste. Mariessa. Susanin ollessa kymmenen vuotias perhe muutti Vancouver BC'n. Asuessaan Vancouver BC:ssä he olivat kouluvuoden ajan 10 kk siellä, mutta kesän kaksi kuukautta kesämökillä järven rannalla lähellä Sault Ste. Marieta. Näin Susanin nuoruuden ajan perheellä oli kaupunkikoti Vancouver BC:ssä ja kesäasunto Sault Ste. Mariessa Ontariossa, joiden paikkojen välimatka on arviolta 3 585 km.

Risto ja Susan avioituivat 21.7.1979. He asettuivat asumaan Williams Lake, British Columbia (BC). Risto työskenteli puuseppänä ja Susan oli high schoolin opettajana. Parhaillaan Risto on työssä Tolko Sawmill nimisellä sahalla puuseppänä, putkimiehenä, kunnossapitohenkilönä ja Susan työskentelee Williams Lake Secondary School'ssa terveystasvatuksen (Physical Education) opettajana.

Risto ja Susan muuttivat 1994 Williams Laken rannalle Pohjois Lakesideen (on North Lakeside)

kaupungin rajalle ja kunnostivat sinne uuden kodin. He kasvattivat kolme lasta: Kevin Pentti syntyi 4.6.1984, Sonja Liisa 17.3.1986 ja Byron Kai 28.3.1991.

Kevin, Sonja ja Byron olivat kasvuaikana lahjakkaita kilpauinnissa. He ottivat piano/kitara –oppitunteja. Byronille kehittyi intohimo kitaransoittoon yliopistossa the Christian Youth Group'ssa ja silloin tällöin Williams Lake'n Luterilaisessa kirkossa.

Kevin, Sonja ja Byron opiskelivat sekä perus- että high schoolissa ranskaa, joka on Kanadan toinen virallinen kieli. Kevin ja Sonja ovat suorittaneet yliopistotutkinnon – Kevinillä on metsäalan ja Sonjalla filosofian tutkinto. Byron on parhaillaan toista vuotta yliopistossa pääaineina liikuntakasvatus ja maantiede.

Kuvassa vasemmalta Sonja, Kevin, Byron, Ryan Sprung, Jen Sprung e. Routtu, Risto ja Susan

Kevin työskentelee Port McNeilillä Vancouver Island, BC:n metsäalueella. Sonja on opettajana Williams Lake'n peruskoulussa (elementary school) 5,6 ja 7 luokkien ranskan kielisenä opettajana. Kevin, Sonja ja Byron arvostavat luontoa ja ulkoilmaelämää, koska perhe vietti suuren osan kesäajasta mökillä Horsefly järven rannalla. He ovat oppineet kalastusta kesällä ja talvella ja metsästystä vanhemmilta ja isovanhemmilta. Perhe on oppinut vanhemmiltaan paljon suomalaiskulttuuria, tapoja ja tottumuksia.

Sonja Kurkiniemen vierailu Euroopassa

Sonja matkusti keväällä 2010 kolmeksi kuukaudeksi au-pair -työhön Pariisiin pohjoispuolella asuvaan perheeseen, jossa on kolme lasta. Tavoitteena oli vahvistaa ranskankieltä ja tutustua Ranskaan ja Eurooppaan. Sonja asui n. tuhannen asukkaan kylässä osallistuen joka viikko ranskalaisen kulttuurin kurssiin toisten kansainvälisten au-pairien kanssa opiskellen ranskaa hevoskilpailusta maineikkaassa Chantillyn kaupungissa. Viikonloppujen ja vapaa-päivien aikana Sonja halusi perehtyä erilaisiin paikkoihin Ranskassa ja Euroopassa - erityisesti ihmisten elämäntapaan sekä lukuisiin turisti-kohteisiin. Hänelle selvisi, että ranskalaisilla on pitkät työpäivät ja siksi oli usein tarpeen turvautua perheyhteisön ja ystävien apuun lastenhoidossa. Sonja oli yllätynyt Ranskan koulujärjestelmästä ja siitä, että lasten pitää olla koulussa täysi päivä jo kolmen vuoden iässä. Heidän päivänsä alkaa 8:30 kestäen 4:ään iltapäivällä ja puolenpäivän aikaan on suunnilleen kahden tunnin katkos. Keskiviikot oli merkitty liikuntapäiviksi ja sen vuoksi ne eivät ole tavallisia koulupäiviä, vaan osa lapsista käyttää silloin urheilukerhojen palveluja – eivät kaikki.

Elämä Ranskassa oli kallista. Useimmat tavarat, ruoka, kuljetusmaksut, tietullit ja yleiset verot olivat korkeat. Enimmäkseen kodit pienine pihoineen olivat vaatimatomia.

Pääsääntöisesti Sonjan mielestä ranskalaiset olivat joko hyvin ystävällisiä tai sitten päinvastoin. Sonjan mukaan nämä ranskalaiset ihmiset ovat hyvin trendikkäitä ja seurustelivat mielellään kahviloissa ja baareissa drinkkejä juoden ja tupakkaa poltellen. Aikataulutettu toiminta ei ollut ranskalaisen elämäntyylin mukainen, vaikkakin liikkuminen työhön ja kouluun kävellen tai pyöräillen oli tavallisempaa kuin Kanadassa. Sonja oli hämmästynyt kaikkien Euroopan maiden pienistä etäisyyksistä ja kuinka ainutlaatuinen ja erilainen kukin maa on toisiinsa nähden. Kulttuuri, kieli ja elintavat olivat niin monin tavoin erilaisia kaikissa Euroopan maissa.

Sonja matkusti Suomeen viikoksi heinäkuussa 2010. Hän vieraili siellä perheiden ja ystävien luona. Sonja koki suomalaisen, että hän on rauhallinen, kunnioitettavan vilpitön ja erityisen vieraanvarainen. Suomi on monin tavoin Kanadan kaltainen, ei kuitenkaan niin laaja ja monipuolinen maastoltaan, eikä niin monikulttuurinen kuin Kanada. Suomessa ollessa oli ennätyslisen kuuma kesä ja sen ansiosta hän nautti lämpimistä järvistä ja ihanasta säästä.

Sonja havaitsi, että suomalaiset omistavat yhden ellei kahtakin kesämökkiä järven rannalla, mikä on tuttua Sonjalle ja hänen perheelleen, mutta Kanadan muissa osissa se ei ole ollenkaan yleistä. Sonja havaitsi, että suomalaisten kiinnostus moniin erilaisiin urheilulajeihin oli vähäisempää kuin kanadalaisilla. Esimerkiksi vesihiihdon, tubing, lainelautailun ja vuorikiipeilyn kiinnostusta ei ollut havaittavissa siellä (Suomessa) ollessa. *[Tubing on vesillä moottori-veneellä tapahtuva vauhdikasta ilmarenkaan hinausta, eli vesihiihtoa ilmarenkaalla, tai lumessa laskettelua sillä renkaalla.]*

Maa, kaupungit, kodit ja ihmiset olivat yleisesti hyvin siistejä, hienoja, hyvin järjestettyjä ja puhtaita. Ihmiset näyttivät elävän samalla tasolla ilman luokkaeroja. Sonja ei tunnistanut juurikaan ihmisiä, joilla olisi ollut tarve ponnistella puutteen takia tai pyrkiä erityiseen varakuuteen tai ylempään luokkaan. Määrävin sosiaaliasema näytti olevan keskiluokka.

Sonja tunsu, että Suomessa turvallisuus oli korkeatasoista missä ikänään hän matkusti. Hän meni junalla Helsingistä Vaasaan, sieltä autolla Peräseinäjoelle ja sitten vieraili sukulaistensa kodeissa Saarijärvellä, Kivijärvellä ja Karstulassa. Lisäksi hän kävi Jyväskylässä ja lopuksi sukulaisissaan Helsingissä.

Sonja oli yllätynyt, että jokainen, varsinkin nuoret, kaikki puhuivat suomea Suomessa. Sillä Kanadassa Sonja oli vain vanhemman väen kuullut puhuvan suomea, eikä koskaan nuorten. Suomen kieli kotikielenä Kanadassa on kuolemassa, koska kaikki nuoret puhuvat englantia koulussa ja muualla Siksi suomen kieli on tulossa harvinaiseksi suomalais-kanadalaisissa kodeissa. Uudet siirtolaiset Suomesta Kanadaan ovat nykyään harvinaisia. Sonja oli myönteisesti yllätynyt, että kaikki suomalaiset, iästä riippumatta, yrittivät puhua hänelle englantia. Sonja havaitsi myös, että TV ohjelmissa oli usein amerikkalaisia esityksiä englannin kielellä tekstitettyinä suomeksi. Sonja rakasti Suomea! Tavat ja tottumukset olivat hänelle kotoisia, koska hänellä on suomalaiset suku-juuret ja hänellä on suomalainen kasvatusta Kanadassa. Sonjalla nautti suuresti olostaan Suomessa ja hänen sukulaisensa ja ystävänsä saivat hänet tuntemaan itsensä hyvin tervetulleeksi. Aika Suomessa oli varmasti hänen Euroopan matkansa kohokohta.

Sonja vieraili myös Edinburgissa, Skotlannissa, Korsikassa, Sveitsissä ja Saksassa ennen kuin hän palasi Kanadaan elokuussa 2010.

Susan Kurkiniemi, suomennos Antti, Taisto ja Marjatta Poikonen

Uutta: Kokonaisperimän DNA-vertailu näyttää DNA-serkut

Suora isälinja

Poikosten sukuseura teetti www.fidna.info Suomi DNA-projektissa suoran isälinjan vertailun ensimmäisten sukuseurojen joukossa. Poikosten kantaisä on N-tyyppiä, joka on Suomeen tullut idästä kuten 60%:lla suomalaisista.

Monelle Suomen sukuseuroista on löytynyt lähin sukulaissukuseura DNA-vertailulla.

Poikosten kohdalla ei vielä muista savo-karjalaisten sukuseurojen joukosta erityisen läheistä voi nimetä. Ei edes Iisalmen Poikolan Poikosia voi pitää sen läheisempänä kuin muitakaan idästä Suomeen tulleita. Oheisesta kartasta päätellen Poikosten kantaisä on tullut Karstulaan Savon ja Karjalan raja-alueilta.

Monilla suomalaisilla on läheisiä DNA-sukulaisia Ruotsin ja Norjan rajalla suomalaismetsissä sekä Amerikassa. Näitäkään ei Poikosilla satu olemaan, kun vertailuun osallistuu noin 1000 suomalaista, jotka ovat hankkineet tarkimman vertailulukeman 67 Y-DNA-markkeria.

Suorat äitilinjat

Jokaisella Poikosten sukuseuran DNA-vertailuun osallistuvalla on samasta näytteestä tutkittu tai jäljitilauksena tutkittavissa myös ikioma suora äiti -linjansa ja sen täsmäivät sähköpostiosoitteineen. Suomalaisista 40 % on yleiseurooppalaista H-tyyppiä. Lähes 40% suomalais-tutkituista on tarkimmalla tutkimustasolla löytänyt toisen henkilön, jonka kanssa hänellä on yhteinen esiäiti, koska kaikki 16 569 mitokondriokohtaa täysin täsmäivät. Tarkimman tason vertailuaineistoa suomalaisista äitilinjoiista on kuutisen sataa. Esimerkiksi Taisto näkee äitilinjansa varhaisimman esiäitinsä DNA-lukeman kanssa täysin täsmävään amerikansuomalaisen kartamerkin aika läheltä, eli esiäidit ovat naapurikunnista Pohjan-maalta.

Kokonaisperimän DNA-serkut

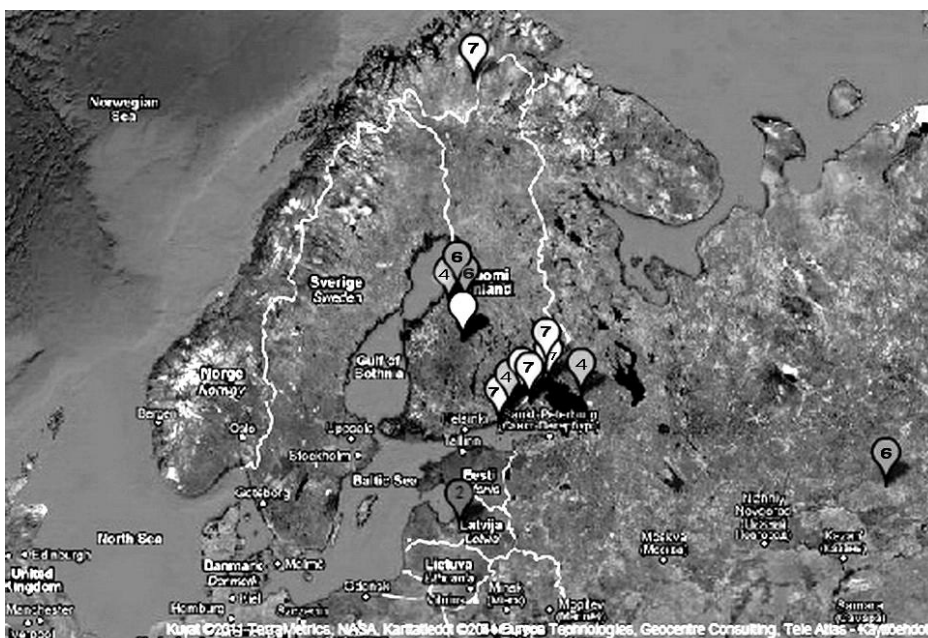
Kevästä 2010 lähtien samasta näytteestä on saataavissa paitsi edellä mainitut suorien isä- ja äitilinjien tarkimman tason vertailut (Super DNA), myös sekaperimän eli kaikkien sukupuussa olevien

esivanhempien DNA-perimän vertailun, nimeltään Family Finder. Senkin voi tilata jälkianalyysinä vanhasta näytteestä. Uusi www.fidna.info

tilaus-lomakkeen kautta DNA-vertailuanalyysin tilaava saa Family Finderin mukaan, kun tilaa kalleimman tuotteen Comprehensive Genomen.

Family Finder-vertailussa on mukana noin 200 suomalaista. Vertailutulokset ovat mielenkiintoisia etenkin niille, jotka ovat jo ennestään rakentaneet Sukujutut -tietokoneohjelmassa omia täydellisiä sukupuita.

Esimerkiksi Sukujutut -sukupuun 10. ja 13. serkut näkyvät DNA-pätkien yhteneväisyysvertailuissa kaukaisina DNA-serkkuina Family Finderissa. Merkittäväntä on kuitenkin sen näkyminen, että samoilla seuduilla vajaan sadan kilometrin säteellä kauan olleet suvut ovat monta reittiä keskenään sukulaisia. Niinpä esimerkiksi aviopuolisot saattavat luokitua kokonaisperimän vertailussa lähes pikkuserkuiksi eli hyvin selvästi alle viidensiksi serkuiksi, vaikka kirkonkirjojen mukaan ovatkin juuri ja juuri jäljitettävissä esimerkiksi 7-10. serkuiksi. Tai kirkonkirjojen jäljitys ei ole vielä onnistunut, mutta on tullut esille se, että samoilla lähiseuduilla ovat molempien suvut kauan asustelleet. Kukaan Poikonen ei toistaiseksi ole Family Finder -vertailujen piirissä.

Poikosten suoran isälinjan lähimmät DNA-sukulaiset Suomen kartalla. Kuvankaappaus Taisto Poikosen salasanantakaisesta DNA-tulossivusta kohdasta Maps ja 67 markkeria.

Historiakooste

Karstulan, Poikosten ja osin Krookkien elämästä, elinoloista Sisä-Suomessa Ruotsin kruunun palveluksessa

Miettiessäni joskus perheensä surmaaman esi-isäni kohtaloa, että minkähänlaisissa elämän olosuhteissa hänestä kehittyi niin erinomaisen vaikea ja sietämättömän isäntä. Oheisessa kuvauksessa on eräinä episodeina kerrottu tapahtumia Mikon syntymän ajoilta, joista ajattelin, että se on ollut poikostyyppiselle luonteelle niin vaikeaa elämäkoulua, että olis' siinä moni muukin katkeroitunut, tarttunut pulloon ja ruvennut käyttäytymään hyvinkin kielteisesti.

Se Mikosta. Tietoja kahlatessa ja niitä tipoittain kerjyessä kasvoi kunnioitukseni esivanhempia kohtaan hyvin korkealle. Monissa alkuperäisuskunnoissa on esivanhempien kunnioitus monien juhlaseremonioiden perusta – niin kristityilläkin. Kyllä he sen myönteisen muistamisen arvoiset ovat, ja on syytä suhteuttaa oman aikamme vaateita heidän kokemaansa.

Tämä sivuilla 8-19 oleva teksti oli mulle kahden kuukauden ajan intensiivistä innoittavaa ja inhottavaa tutkimustyötä. Kaikki asiat olivat pieninä palasina eri lähteissä, joista koetin luoda kokonaiskuvaa. Kirjoitukseni ajanjakso alkaa Kustaa-Vaasan erämaiden asuttamisesta, jolloin Karstulaan tulivat ensimmäiset verotettavat asukkaat. Asutusta alueella on ollut hyvin kauan – aiemmin eränkäyntitukikohtana ja sittemmin myös kiinteää asutusta. Sitä todistaa mm. Isokylän paksu ruokamultakerros pelloilla sekä löydökset aiemman asutuksen jäljiltä. Kirjoitukseni etenee Ruotsin kuninkaiden ja Poikolan isäntien sekä Saarijärven kirkkoherrojenkin myötä Kustaa III:n kohtaloon, joka lähentyy tapahtumiensa kanssa Poikolan isännän murhaan, josta tuomittiin tekijät mestattavaksi, mikä tuomio toteutettiin kuningas Kustaa III:n vahvistuksen jälkeen 24.3.1792. Kuningas kuoli viisi päivää myöhemmin sala-ampujan aiheuttamaan haavaan, kun siihen syntyi kuolio.

Kustaa III:n omintakeinen vallankäyttö oli suomalaisille mieleen, kun aatelisten asema vaimeni ja talonpojat saivat omaa päätösvaltaa. Kustaa III:n poika Kustaa IV Aadolf (13 v.) ei edistynyt kuninkuuden taidoissa kyetäkseen pitämään puoliaan Venäjää vastaan. Jos olisi käynyt toisin, olisiko Ruotsi suuri kaksikielinen kuningaskunta, jossa asuisimme jotain itäistä vähemmistöreservaattia(?). Tällä perusteella näen karstustenkin elämän olleen lujasti sidoksissa myös kuninkaiden metkuihin – kuten miehet, jotka määrättiin mukaan Kaarle XII venäjänretkelle, eivät koskaan palanneet Pultavan taisteluista. Tilannetta valot-

taisi enemmän laajempi kuvaus Venäjän kehitysvaiheista, sillä vasta tässä vaiheessa Venäjän valtakunta oli Pietari Suuren toimin saatu hallintaan ja kehityskykyiseksi. Tsingis-kaanin tataarit olivat pitäneet alueita omanaan vuoteen 1480; Puola valloitti ne vuosiksi 1609-1612. Pietari ryhtyi erittäin ponnekkaasti eurooppalaistamaan valtakuntaansa. Itämeren rannikoiden valtaamiseksi hän aloitti yhdessä Puolan ja Tanskan kanssa Suuren Pohjan sodan, jossa Ruotsin suurvalta-asema päättyi Pultavan taisteluun.

Kirjoitukseni oikoluvun teki ansiokkaasti Tiina Lindholm akateemisin ohjein, joita käytin osittain, ja veljeni Taisto joidenkin aikatietojen ja sisällön painotuksen suhteen sekä myöskin poikani Risto antoi apua luettavuuden selkeydessä. Myös Seppo Rautiaisen näkemysten turvin viimeistelisin työtäni. Kaikille lämpimät kiitokset!

Antti Poikonen

Historian koettelemuksista nykyajan ongelmiin:

Olkaapa tarkkoina niiden osoitteiden kanssa!

Pariskunta kaipasi etelän lämpöä, ja niinpä he päättivät lähteä lomalle. Miehellä oli vapaata, joten hän matkusti jo päivää aikaisemmin. Saavuttuaan perille, hän huomasi että hotellihuoneessa oli tietokone ja päätti lähettää vaimolleen e-mailin.

Yksi kirjain osoitteessa meni kuitenkin väärin ja posti päätyi papin leskelle, joka oli juuri tullut miehensä hautajaisista. Leski halusi katsoa postin sisältävät suruvalittelut omaisiltaan.

Lesken poika löysi äidin pyörtyneenä tietokoneen ääreltä ja luki näytöltä: Rakas vaimoni, olen juuri saapunut perille. Tiedän, että yllätyt kuullessasi minusta. Niillä on tietokoneet täällä nykyään ja sähköpostia saa lähettää läheisille ja tutuille. Olen juuri kirjautunut sisään.

Kaikki on valmista sinun huomista saapumistasi varten. Odotan innolla tapaamista. Toivottavasti pääset tänne yhtä vaivattomasti kuin minä.

PS. Täällä on helvetin kuuma.

Viestin välitti Tiina Lindholm

Poikosten elämän olosuhteista

Karstulan seutu on ollut kuivaa maata jääkauden jälkeisen Ancylusjärven saaristona jo 10 000 vuotta sitten, joten eränkäyntikulttuuria on ollut kauan. Historiallisen ajan asutustiedot alkavat 1500-luvulta, kun savolaisekspansio kruunun tuella asutti Keski-Suomen erämaita. Savon alueen asutus ei ollut viljelylle otollista ja sen vuoksi siellä käytettiin viljelyssä pääasiassa kaskeamiseen perustuvaa toimeentuloa. Savon aluetta oli puoliväkisin kansoitettu itärajan turvaamiseksi. Keski-Suomen erämaissa ei ollut **verotettavaa asutusta**. Ruotsin kruunun veropohjan laajentamispolitiikka sai aikaan savolaisten levittymisen Savosta länteen, pohjoiseen ja itään toimeentulonaan laajojen kuusimetsien kaskeaminen metsästyksen ja kalastuksen lisäksi. Karstulan tienoille tuli verotettavia taloja 1561 -1564 13 taloa, niissä mukana Poikola ja Karstula. Vähän vanhempia ovat Mahlun talo 1552 ja Vertaala Kimingillä 1559. Pysyvää asutusta on Karstulassa ollut kauan tätä ennen. Asiaa todistaa Isokylän huomattavan vanhat viljelysmaat.

Tämän asutuspoliittisen tilanteen aikana Ruotsin valtiopoliitiikka oli ajautunut kriisiin. Kustaa Vaasan jälkeläiset olivat riitelyssään saaneet aikaan sisällissodan, jonka yksi osa oli Nuijasota Suomessa 1596-1597. Siinä talonpojat nousivat kapinoimaan linnaleirirasitusta ja sotimisen vaatimaa verotusta vastaan, sillä sotaverotus ei loppunut, vaikka 25 vuotta kestänyt sota Moskovan Venäjän kanssa oli päätynyt 1595 Täyssinän rauhaan. Linnaleirijärjestyksessä talonpoikien piti majoittaa sotilaita omissa kodeissaan. Rasitukset jatkuivat, koska raskas poliittinen valtapeli sai Sigismundin ja Flemingin pitämään Suomessa sotaväen koko ajan valmiustilassa. *1*

Nuijasodassa Klaus Flemingin joukot surmasivat 2500-3000 talonpoikaa. Viimeiset yhteenotot tapahtui-

vat tammikuussa 1597 Rantasalmella ja Juvalla. Kaarle Herttuan vallattua Turun ja Viipurin ja lyötyään vielä viimeiset Sigismundin kannattajat Marttilan taistelussa 1599 hän sai hallintaansa Suomen. Ruotsin sisällissota päättyi: aatelisia teloitettiin viitisenkymmentä ja useita vangittiin. Talonpoikaiskapinan raskaalla uhrilla aateliston valtaa Suomessa kavennettiin pitkäksi aikaa.

Nuijasodan jälkeen Kaarle Herttuan hallitus loi 1599-1611 valtakuntaan järjestystä hyvin ankarin toimin. Fleming oli kukistanut talonpojat verisesti, mutta kuoli itsekin samana vuonna. Siitä Kaarle Herttua oli ilmeisen harmissaan (kuva). Helmikuussa 1600 valtiopäivät tunnustivat Kaarlen vallan ja epäsivät kaikki oikeudet Sigismundilta ja hänen perillisiltään.

Miten tiiviisti Vesulahtelainen seppä Mikko Poikoinen liittyi näihin tapahtumiin, ei ole tiedossa, mutta Olavinlinnan tultua hallinnolliseksi keskuksesi 1534, se aiheutti sen hallintopitäjissä, kuten Vesulahdessa, monipuoliset verovelvoitteet. Kuninkaan veron lisäksi oli kestitysvero eli kinkerivero ”ruokaruotsi”; työveroon kuului päivätyöt, elintarvikkeet ja rakennustarvikkeet kaikissa saatavissa olevina tarvikkeina; kyytivero kyydityksinä tai matkaveneen hankintana. Linnan ylläpito vaati jatkuvasti paljon veroja. Mikko muutti Vesulahdesta Karstulaan. Häntä verotettiin Karstulassa Poikolan talon isäntänä vuodelta 1600.

Poikola oli kuulunut Henrik Klaunpojan perimiin Tottusuvun läänityksiin. Tott oli ollut Puolan kuningas Sigismundin kannattaja ja vallan vaihtuessa Tott-suku menetti läänitykset. Poikolan uusi isäntä maksoi verot aluksi kruunulle.

Satovuosista 1601 ja 1602 tulikin **katovuosia, joita kutsuttiin olkivuosiksi**. Kaarle Herttua antoi rästiin jääneet verot anteeksi, kun ei ollut mitään, mistä periä. Sen sijaan 1604 määrättiin talonpojat maksamaan **rahallista kuukausiapua sotaväelle**. Vakinaiset verot sadon perusteella olivat jääneet saamatta, eikä loppuilla verotuloilla pystytty ylläpitämään sotaväkeä. Veron suuruus kutakin manttaalia eli täystilaa kohti oli yksi markka kuukaudessa eli 12 markkaa vuodessa. Aatelisten hallitsemat rälssitalonpojat selvisivät kuudella markalla vuodessa.

Muita apuveroja kannettiin muun muassa kyyditsemisen järjestämiseen, sotaväen muonitukseen ja laivojen huoltoon. Rahana saaduista verotuloista osa käytettiin sotilaiden palkanmaksuun ja muihin sotamenoihin.

Kaarle Herttua (Kaarle IX) uskaltautui virallisesti kuninkaaksi 1604. Hän pyrki kohentamaan kansalaistensa asemaa, jotta sotimiseen olisi voimaa. Sitä hän yritti

osoittaa Raamatun ja lakikirjan suomennuttamisella, vaikkei niitä silloin julkaistukaan. Kaarle julkaisi Porissa 1602 ohjesäännön Suomen voudeille, rakennutti Kajaanin linnan 1605. Perusti Oulun 1605 ja Mustasaaren 1606 (nyk. Vaasa) kaupungit. Samana vuonna julkaistiin myös **suomenkielinen virsikirja**. Kruunajaisissaan 1607 Kaarle IX julisti itselleen myös "suomalaisten kuninkaan" arvon.

Maanverotus uudistettiin Pohjanmaalla 1608. Kainuun ja Lapin oloja selvitettiin varustautumisen kannalta. **Sotiminen oli hallinnon pääasia, sillä jo silloin itärajan vetäminen Jäämeren ja Vienanmeren kautta oli ihan aito kuningasajatus**. Viipurissa tehtiin 1609 tsaari Vasili IV Šuiskin kanssa liitto, jossa tämä lupasi Käkisalmen läänin ruotsalaisille, kun Ruotsi tukisi hänen horjuvaa valtaansa. Kun Šuiskin syrjäytettiin 1610, Jakob De la Gardie "Laiska Jaakko" ja Evert Horn joukkoineen miehittivät seuraavina vuosina Luoteis-Venäjä Moskovaan saakka. Siihen kuuluivat Käkisalmi ja Novgorod 1611, 1612 Pähkinälinna ja 1614 Audova. Miehitys jatkui Stolbovan rauhaan 1617 saakka. Rauhansopimuksen jälkeen tultiin pois Moskovasta ja tämä Moskovan sekasortoisen tilanteen luoma valloitustapahtuma päättyi.

Liivinmaalla sodittiin huonolla onnella Puolaa vastaan ja Kaarlen viimeinen sota käytiin Tanskaa vastaan. Innokas sotiminen aiheutti väärinkäytöksiä hallinnossa ja eripuraa ja sekasortoa viranomaisten ja kansalaisten välillä.

Kaarlen kuoltua sotimista jatkoi nuori, pian 17 vuotta täyttävä Kustaa II Aadolf, joka hallitsi 1611-1632. Rauha Tanskan kanssa solmittiin 1613. Seuraavana vuonna kuningas antoi ohjesäännön Suomen voudeille ja kirjureille sekä antoi vuonna 1615 kyytiasetuksen*2*). Mustioon perustettiin **masuuni ja vasarapaja 1616**, mitä voidaan pitää **suomalaisen teollisuuden avauksena**.

Kustaa II Aadolf kutsui tammikuussa 1616 koolle **Hel-singin maapäivät päättämään: maan varustelusta ja väenotosta sotaa varten**, kyytiasetuksesta ja virkamiesten kestitysvelvollisuudesta sekä manttaalien mukaan määräytyvästä sotilaskuluihin kuuluvasta erityisestä "maaretken verosta" aiempien lisäksi. Verotus oli tyyppiä vero verojen päälle hyvin vaikeaselkoisella tavalla ja talonpoikien kanto- ja sietokyky rasittui äärimmilleen joitakin poikkeuksia lukuun ottamatta. Esimerkiksi humala- ja voiveroa Saarijärvellä ei peritty, kun ei ollut mitään ottaa, mutta kalastuksesta maksettiin kovemmin kuin muualla Suomessa. Aatelin läänityshallinto palasi Saarijärvelle 1621, kun Tott-suvun perillinen Sigrid Vaasa oli saanut läänitykset takaisin.

Oikeuslaitoksen uudistamisen myötä saatiin Suomeen vuonna 1623 Turun hovioikeus ja ensimmäiseksi Suomen kenraalikuvernööriksi Niilo Bjelke 1623-1631. Rautalammin emäseurakunta hyväksyi Saarijärven **kappeliseurakunnaksi 1628 Palvasalmen nimisenä ja tuli itsenäiseksi seurakunnaksi 1639**.

Puolan sota Liivinmaalla virisi uudelleen 1621-1622, koska Sigismund vaati Ruotsin kruunua takaisin. Kustaa II Aadolf hyökkäsi Riikaan, mihin tarvittiin Suomenkin joukot. Sotia jatkettiin 1625 Väinäjoella ja Tartossa sekä Preussissa ja Veikselin suistossa 1626-29. Kuudeksi vuodeksi solmittu välirauha Altmarkissa ja menestysten tuomat tulot antoivat tilaisuuden **30-vuotiseen sotaan**. Pitkä sota, vaikka näyttämönä ei ollutkaan Suomi, koetteli kuitenkin raskaasti väestöä sotaverojen, merkittävien miehistönottojen ja näiden seurauksena heikon talouskehityksen vuoksi.

Poikolan isännäksi tuli **1630 Mikon poika Erkki; puolisonaan Marketta**. Karstulassa ei ollut vielä varsinaisia tieyhteyksiä, kun kestiekievarimääräys annettiin 1633.

Pohjolassa virisi 1637 **nälkä- ja sortopakolaisuus** kohti Amerikkaa. Suomen erämaiden asuttamisen yhteydessä Rautalammit meni **merkittävästi siirtolaisuutta Ruotsin "suomalaismetsiin"**. Poikosista ainakin Erkki Mikonpojan veli Mikko muutti samoihin aikoihin Pääjärven kylästä Taalainmaalle. Muitakin saarijärveläisiä sukunimiä on tunnistettu suomalaismetsien asukkaista.

Monien matka jatkui sieltä edelleen Amerikkaan Ruotsin siirtomaalle Delawareen (kartta seuraavalla sivulla). Siellä oli Mullikkämäki-niminen paikka. Nykyinen Mullica Hill on Mulikasta lähteneiden nimeämä paikka. Tutkimusten mukaan **siirtokunnan asukkaista yli puolet oli suomalaisia**. Suomalaisia tiedetään saapuneen Delawareen yhteensä 295 henkeä 1638

-1663. Vertailun vuoksi historioitsijat arvioivat Suur-Saarijärven vuoden 1634 henkikirjaväkiluvuksi 443 henkeä, johon on lisättävä sotilaat, lapset, kerkijäiset ja rammat. Kokonaisväkilukuarvioksi on saatu 850 henkeä.

Sodan rasittamaa Suomea tuli kenraalikuvernöörinä hoitamaan menestyksekkäs kreivi Pietari Brahe 1637- 1640 ja 1648-1654. Hänen aikanaan luotiin vuonna 1638 postilaitos postitalonpoikien avulla. *2*) Myöhemmin siihen liitettiin myös majoitustoiminta. Tämän ajan liikenneyhteydet olivat rannikolla – Hämeestä Saarijärvelle Karstulaan asti oli yleinen maantie 1650-luvulla, mutta ei kuitenkaan tietä Karstulasta Pohjanmaalle. Ainoat Sisä-Suomen postireittipisteet olivat Hämeenlinna, Savonlinna ja Kajaani. **Verotustehokkuutta parannettiin** pienentämällä läänien kokoa ja tie- ja vesiliikenneoloja ruvettiin kohentamaan.

Helsinki siirrettiin Vironniemelle 1640, kun Vanhan kaupungin ranta ei riittänyt uusimpien alusten syväykselle. Uusia kaupunkeja perustettiin sisämaahan: Hämeenlinna ja Kuopio olivat Saarijärveä lähimmät uudet kaupungit. Valmisteltiin uusi sotaväenoton asetus. Perustettiin kouluja ja avattiin Turun yliopisto 1640. Raamattu saatiin painettua suomeksi kokonaan 1642. Teollisuus kehittyi - Fiskarsin rautaruukki perustettiin 1649 Uudellemaalle.

Kuningatar Kristiinan hallintoaikana 1632-1654 näiden positiivisten asioiden vastapainona oli **rappautuvan läänitysjärjestelmän laajentuminen**. Hänen aikanaan kahden suuremman läänityksen lisäksi tuli yhdeksän kreivikuntaa 18 vapaaherrakuntaa ja nimelliset läänitykset päälle. Vaarana oli siis joutuminen aateliston alaiseen maaorjuuteen, sillä Kristiinan hallituksen lopussa 2/3 maa-alasta ja puolet veroista oli annettu lahjoina aatelisille. Saarijärven tiloista oli 70 % aatelin läänityksinä.

Näin kruunun verot olivat entistäkin ankarammat läänittämättömien alueiden ihmisille. Suomes-

sa suurin maanomistaja oli itse kreivi Brahe läänityksiinsä kuului rannikkoa, Kajaanin – Kuopion suunta sekä huomattava osa itäisestä Suomesta. Kristiinan luovuttua kruunusta Kreivi palasi Ruotsiin 1654 hyvin rikkaana miehenä. Kristiina ei ollut sietänyt Brahea Ruotsissa ja oli sen vuoksi asettanut hänet Suomeen.

Suomen ulkomaan kaupasta merkittävä osa oli tervakauppaa, mutta se hoidettiin Tukholman tervakomppanian määräysten mukaisesti ja oli suomalaisille epäedullinen. Tukholman tervänvälittäjät vaurastuivat, mutta tervan tekijöiden ansio jäi vähäiseksi. Vuosina 1635 -39 **Ruotsin vientitervasta 48 % oli lähtöisin Suomesta**. Karstula on osa Pohjanmaan tervantuotantoaluetta.

Uskonpuhdistuksen toteuttamista johti Turun piispa Isak Rothovius, joka oli virassa 1627-1652. Hänen ankarat ja ehdottomat toimensa kirkon piirissä, kun hän mm. käynnisti noitavainot, mahdollistivat kuitenkin yhteiskunnallisen kehityksen koulutuslaitoksen aloittamiseksi ja yliopisto-opetuksen hyväksi. Yliopiston myötä Suomeen saatiin myös kirjapaino ja kirjakauppa 1642. Suomi sai koulujärjestyksen ja virallisen kestikievari järjestelmän 1649. *2*)

Sivistyksen suosiminen oli Kristiinan ansio. Lastenkouluja eli pedagogioita oli perustettu maaseudullekin jo 1600-luvun alkupuolella.

Saarijärven ensimmäinen vakinainen kappalainen oli myöhemmin kirkkoherraksi nimitetty **Israel Erici Argillander**. Hän toimi kappalaisena vuodet 1653-1682. Asuttuaan aluksi Kolkanien pappilassa hän hankki autiona olleen Hännilän tilasta muodostetun Taipaleen talon ja lunasti vielä käräjillä taloon sukuoikeudenkin. Isännyys säilyi koko hänen elinaikansa ja periytyi sitten pojalleen Kallelle, joka nälkävuosien lopulla kuoli nälkään 1697.

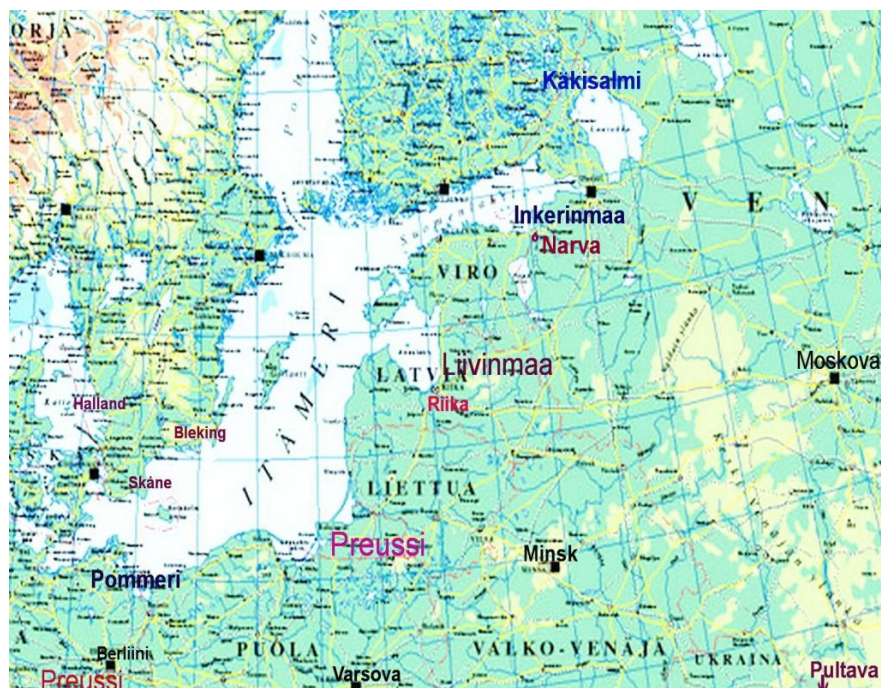
Argillanderin tyttären Elisabetin tytär Maria on Nils Krookin vaimo. Nils muutti äitinsä kanssa Karstulaan 1722. Israel Erici Argillander on täten varsin monien nyky-Poikosten eräs esi-isä.

Kappalaisuran jälkeen Israel Argillander valittiin 1687 57-vuotiaana Saarijärven kolmanneksi kirkkoherraksi ollen virassa vuoteen 1691 saakka. Vuosina 1682–1687 hän oli todennäköisesti vt. kirkkoherrana.

Isak Rothovius toimi Turun piispana Israel Argillanderin aikana. Rothoviuksen puhdasoppineisuus vaatimusten mukaan nuorten ja vanhojen oli osattava kristinopin pääkohdat. Vuonna 1686 voimaan tullut kirkkolaki edellytti, että papiston oli huolehdittava kansan sisälukutaidosta sekä sapatin pyhittämisestä. Israel Argillander haastoi pari seurakuntalaista vastaamaan sapatirikkomuksesta käräjille. Nämä eivät tulleet ja saivat poissaolosakon. Eräässä Pietari Bängen kirjeessä vuodelta 1687 todettiin, että **syryjäisissä erämaapitäjissä kuten Saarijärvellä ei kristinoppia hallittu**.

Kun Kristiina luopui kruunusta 1654, tuli Kaarle X Kustaasta Ruotsin kuningas, joka heti seuraavana vuonna aloitti sodan Puolaa vastaan menestyen aluksi. **Kaarle X julistautui Puolan kuninkaaksi** ja Puolan oikea kuningas Juhana II pakeni Sleesiaan. Puolalaiset eivät pitäneet Kaarlestä, mihin he saivat pian liittolaisia. Kaarle vetäytyikin Puolasta ja lähetti armeijansa ”poistamaan Tanskaa maailmankartalta”. Vähän ennen Kööpenhaminaa piti tehdä rauha Tanskan saatua apuvoimia. Uusi Tanska-ekspansio vei pidemmälle, Kööpenhaminan piiritykseen, mutta 1659 Ruotsi lyötiin Juutinrauman taakse. Ruotsi sai kuitenkin haltuunsa Skoonen, Blekingen ja Hallandin.

Tanskan sotien lisäksi teki myös Venäjän tsaari Aleksei I:n (1645-1676) **hyökkäyksen 1656 Inkerinmaalle ja Käkisalmeen**, kun Suomen pääsotavoimat olivat kiinnitettynä Kaarle X:n rintamiin Puolassa.

Lähtukikohtien varustukset olivat jo pitemmän aikaa olleet kunnostamatta. Puolustautumiseen Alekseita vastaan koottiin paikalliset talonpojat porvarit ja koulupojatkin, jotka ylimystön johdolla saivat pidettyä Käkisalmen Ruotsilla, mutta jokseenkin ilman asukkaita, sillä ortodoksit olivat liittyneet Alekseihin puolelle. Käkisalmen lääni lutherilaistui eli suomalaistui merkittävästi sitä uudelleen asutettaessa. Väli rauha julistettiin 1658 ja rauha solmittiin Kardisissa 1661. Sen tuloksia ovat sotavero ja raskaat sotaväenotot, ja **Karjala ja osa Savoia oli hävitetty**. Kaarle kuoli äkillisesti saatuaan säädyt koolle Göteborgissa 1660.

Klaus Tott tuhlassi omaisuutensa – Poikolan läänitysomistaja vaihtui. Pääjärven kylän talot joutuivat 1660-luvun alussa kreivi Lorentz Creutzille. Tilat olivat hänellä 1680-luvun puoliväliin, isoon reduktioon, saakka, jolloin läänitystilat palautettiin kruunulle.

Kuninkuus tuli 4-vuotiaalle Kaarle XI:lle, eli alkoi holhoojahallituksen aika. Verotus oli rempallaan, kun 1655 päätetty reduktio ei ollut toteutunut. Niissä oloissa ei saatu varusväkeä läheskään täysilukuisiksi. Holhoojahallitus kehitti hallintoa mm. ottamalla 1661 käyttöön paperirahan ensimmäisenä Euroopassa. **Erkinpoika Mikko** alkoi hoitaa Poikolan isännöityä puolisonsa **Annan** kanssa **1670**.

Vasta, kun Kaarle XI ryhtyi 1672 hallitsemaan täysivaltaisesti, toteutui **iso reduktio** ja valtion kassaan saatiin varoja. Sotalaitos vahvistui, ruotuarmeija perustettiin 1682, virkamiehiä alettiin valvoa tarkemmin, autiutiloja asutettiin ja **uudisasukkaita** houkuteltiin **asumaan pohjoisiin erämaihin**. Sivistystyötä johti piispa Johan Gezelius toimittaen uskonnollista kirjalli-

suutta ja vaati papistoa opettamaan **kansalaisille lukutaitoa**.

1684 Poikolan isännäksi tuli Mikon veljen **Antin poika Mikko**, puolisonsa **Kaisan** kanssa. Samana vuonna naapuritila Karstula jaettiin kahdeksi tilaksi. Kansakunnan orastavaa kehitystä vastaan iskivät aikakauden **ankarimmat katovuodet alkaen 1693** ja jatkuen vuoteen **1697**. Nämä "kuolonvuodet" olivat Suomen historian pahin **väestökatastrofi**. Nälkään ja tauteihin kuoli noin 120 000 ihmistä, mikä oli suunnilleen 30 % maan koko väestöstä. Saarijärven pitäjässä kuoli 33 isäntää nälkään. Heistä yksi Karstulan isäntä Paavo Tanelinpoika Karstunen menehtyi 1696, minkä vuoksi hänen talonsa oli "autiona" eli veronmaksukyvyttömänä vuoteen 1700. Tällöin jaettu talo palautettiin yhdeksi. Verorästien vuoksi köyhtyi 18 taloa. Kato oli muuta pitäjää kovempaa Pääjärven ja Kuukkajärven kylissä, joissa yli puolet isännistä menehtyi.

Nälkää seurasivat kulkutaudit. Huonot säät tuhosivat viljasadot usein 1645-1715 välisenä aikana. Tämän, lähes auringonpilkuttoman, ajanjakson aikana lämpötila oli Pohjois-Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa normaalia kylmempi. Venetsiankin kanavat jäätyivät.

Ankaraa kurjuutta lisäsi Suuri Pohjan sota, 1700-1721, Ruotsin ja liittoutuneiden välillä. Ruotsin kuninkaaksi oli 1697 noussut 15-vuotias Kaarle XII. Samana vuonna hänen sukulaisensa 27 vuotias August II Väkevä oli tullut Puolan kuninkaaksi. Hän näki liittolaisten tilaisuuden horjuttaa Ruotsin suurvalta-asemaa ja aloitti hyökkäämällä helmikuussa 1700 Ruotsin suurimpaan kaupunkiin Riikaan. Venäjän Pietari Suuri yhtyi sotaan 20. elokuuta 1700 solmittuaan välirauhan Turkin kanssa. Pietari Suuri piiritti aluksi suurella ylivoimalla Ruotsin tärkeintä itäistä tukikohtaa Narvaa joutuen siellä kuitenkin tappiolle. Kun tämän korvauksena, hän perusti Pietarin kaupungin 1703 Ruotsille kuuluneelle alueelle. 1708 **Kaarle XII lähti yltiöpäisesti kohti Moskovaa**.

Pietari Suuri tuhosi **Kaarle XII** armeijan 1709 Pultavassa*3*). Se sijaitsee itäisessä Ukrainassa yli 700 km Moskovasta etelä-lounaaseen. Viipuri antautui 1710, Tallina piiritetiin. Tapahtumien seurauksena Ruotsi suurvalta asema Euroopassa romahti. Menetyksen keskeinen osa oli Suomen joutuminen Venäjän miehittämäksi, sillä Suomen vakituiset rykmentit oli 1700 laivattu Baltiaan ja jäivät siis lopullisesti sille tielleen.

Sota ajoi lukuisasti pakolaisia liikkeelle Baltian seu-
duilla ja sai heidän mukanaan tulleen ruton leviämään nopeasti. **Rutto saapui Suomeen pakolaislaivojen mukana 1710**, kun karanteenimääräyksiä rikottiin

jatkuvasti. Useiden pakolaisten lisäksi tauti tappoi turkulaisia n. 2000 henkeä, puolet helsinkiläisistä. Helsinkiin haudattuja lasketaan olleen 1185 henkeä,.

Sodan lisäksi väestöä koettelivat **toistuvat katovuodet 1703-1706 ja 1708-1709**. Niiden aikana neljä Saarijärven pitäjän isäntää kuoli nälkään ja viisi joutui luopumaan talostaan ja lähtemään kerjulle.

Nälän lisäksi Saarijärven seutu joutui vuoden 1715 alusta lähtien **Venäjän miehittämäksi**, kuten koko Suomi Pohjois-Pohjanmaata lukuun ottamatta (**isoviha 1713-1721**).

Miehityksen alussa venäläiset olivat luvanneet hengen ja omaisuuden turvaa, mutta tyyli muuttui, kun suomalaiset olivat Pälkäneellä Kostianvirralla lokakuussa 1713 ensimmäisen kerran vakavammin vastustaneet venäläisten etenemistä.*4*) Tapahtuman vuoksi Keski-Suomen alueista muodostui molemmille osapuolille avoin sissipartioiden taistelualue ilman kiinteää miehitystä. Pysyvämpi miehitys ja hävitys eteni voimakaimmin Pohjanmaalla. Kaakkois-Suomi säästyi helpommalla, kun se oli tarkoitus liittää kiinteästi Venäjään. Pohjois-Pohjanmaata ei miehitetty, mutta se kärsi mittavia siviilitappioita. Kasakkaterrorissa menehtyi neljäsosa väestöstä, kun tsaari loi "10 peninkulman syvyistä puskurivyöhykettä Ruotsia vastaan".

Virkamiehet ja osa papistosta pakenivat Ruotsiin. Saarijärven viides kirkkoherra Nicolaus Krook tuli virkaan 1707. Hän sokeutui 1714 ja pysyi virassaan kuolemaansa 1722 saakka. Apupappi Henrik Tillgren muutti Pohjanmaalle, mutta kappalainen Henrik Silander jäi käytännössä hoitamaan kirkon toimia ja olemaan talonpoikien luottamusmiehenä ja henkisenä johtajana. Silanderin puolisona oli Argillanderin tytär Elisabeth ja he ovat siis eräitä **Poikosten ja Krookkien esivanhempia**. Tavallista kansaa **pakeni syvälle erämaihin piilopirtteihin**, kuten Kalavastingin tiettomälle järvi-alueelle. Miehityksen aikana juoppous oli lisääntynyt venäläinen miehitysväki vaati viinalla kestittämistä. Taloissa poltettiin viinaa, mikä jotenkin teki mahdolliseksi selviytyä miehittäjien vierailuista.

Talveksi 1713-1714 Saarijärven kirkonkylälle oli sijoitettu yli 3000 venäläisen osasto kenraali Tsekinin johdolla turvaamaan Pohjanmaalla etenevien venäläisjoukkojen huoltoreittiä. Huhtikuussa 1714 ruotsalaisten 72 miehen partio asettui kapteeni Salomon Enbergin johdolla Huosiaismäelle nykyisen Konginkankaan Liimattalan kylään tien läheisyyteen. Mukana oli saarijärveläinen aliupseeri Henrik Thesleff. Kapteenin osasto oli vähän aiemmin tuhonnut täydellisesti venäläis-osaston Keuruun pappilassa. Heistä vihiä saaneet venä-

läiset lähettivät 500 kasakan osaston tuhoamaan kapteeni Engbergin partion. Edullisista asemista huolimatta partio koki kirvelevän tappion ja ainakin 31 miestä kaatui, kapteeni *5*) ja kolme muuta jäivät vangeiksi. **Kostoksi ainakin 16 silloisen Saarijärven taloa joutuivat venäläisten hävityksen kohteeksi.** Kalavastinkiaakin hävitettiin Löytälänjärveen saakka. Kaikki sodan julmuudet toteutuivat: raiskaukset, omaisuuden ryöstöt ja ihmisten myynti Pietarissa maaorjiksi. Suurimmat tuhot koki Tarvaalan pappila Palvasalmen rannalla.

***Kaarle XII kuoli** retkillään Norjassa 30. marraskuuta 1718, ja hänen seuraajakseen nousi helmikuussa hänen sisarensa Ulrika Eleanor yhden vuoden ajaksi. Hänen jälkeensä valtaistuimelle asettui Ulrikan puoliso **Fredrik I** vuosiksi 1720-1751.*

Noissa olosuhteissa suuri osa tiloista ränsistyi ja jäi autioksi. Kirkkoherra Nicolaus Krookin leski Margaretha oli ostanut kruunulta ”autioituneen” Karstulan talon ja muutti sinne 1722 poikansa Nilsin kanssa. Karstulaa olivat siihen saakka pitäneet Hirvensalmelta tulleet Karstuset. Karstulassa alkoi levitä **Krookkien suku, mikä on sittemmin lukuisten avioliittojen kautta liittynyt tiivistä Poikosten sukuun.** Karstulan merkittäviä taloja olivat Karstula ja Poikola. Nykyisen Karstulan kylistä Isokylä oli silloin taloluvultaan suurin.

Isovihan aikana väkiluku Saarijärven pitäjässä väheni 600 hengellä, kun se vuonna 1694 oli vielä 1800 henkeä. Valtio avitti toimeentuloa myöntämällä verotuksesta vapaavuosia: Karstula sai käräjillä yhdeksän vapaavuotta, maaherra ehdotti kuutta ja tutkijalautakunta, joka asetettiin 1725, myönsi viisi vuotta. Poikola puolestaan sai maaherralta kolme vapaavuotta. Historiallista varmuutta ei ole toteutuneista vapaavuosista. Vuodet 1722-1726 olivat jälleen **katovuosia**. Sodan pakolaisia palasi Ruotsista ja Venäjältä takaisin Suomeen osin vasta 1721 solmitun Uudenkaupungin rauhahan jälkeen. Venäjälle pakkotyöhön viedyistä siviileistä hyvin pieni osa palasi, jotkut vuosien ja jopa vuosikymmenien kuluttua.

Poikolan isännäksi tuli **1730 Juho Mikonpoika** puolisonaan **Liisa Heikintytär Muhonen**. Vanhin poika **Mikko** syntyi **1735**. Samana vuonna koettiin uusi kato: muuten kuivana kesänä iski rajuilma sataen lähes munankokoisia umpijäisiä rakeita, jotka piiskasi kaiken – puiden oksat katkeilivat ja ihmiset loukkaantuivat. Myös 1737 iskivät raekuuro ja epätavallisen kova rajuilma, joka esti useimmilta sen vuoden kylvötyöt. Siemenviljan puute oli vakava.

Saarijärveltä osallistui vuosien 1738-1739 valtiopäiville Sääksmäen kihlakunnan edustajana Pyyrinlahdesta Pekka Liimatainen, joka oli tullut Liimattalan isännäksi 1722. Koko kihlakunta oli kärsinyt 1737 vaikean kadon. Pekka Liimataisen saamat evästyksset kuvaavat osaltaan silloista elämänmenoa:

- *vapautus eräiden ylimääräisten verojen maksusta, kun palvelusväkikin kaikkooa puutteen vuoksi kihlakunnasta*
- *kuninkaallinen majesteetti nimittäisi vatedes Suomen virkamiehiksi suomen kielen taitoisia henkilöitä, jotta nämä voisivat puhua rahvaan kanssa ja lait ja määräykset suomeksi kuuluttaa*
- *anomus kesä- ja talviteiden varren talonpojille oikeuden myydä matkustaville ruokaa olutta ja paloviinaa*
- *anomus kestiekivari ja postitalonpoikien palkkojen korottamisesta*
- *anomus oikeudesta kihlakunnan talonpojille pitää palvelusväkeä kaksinkertaisesti asetusten mukainen määrä*

Valtiopäivillä oli painavampana asiana hattujen ja myssyjen poliittinen kiista, jonka hatut suomalaisten epäonneksi voittivat. Vuoden 1739 uudessa määräyksessä kyllä hyväksyttiin mahdollisuus käyttää suomenkieltä virka-asioita hoitaessa.

*1739-luettelon mukaan Karstulassa oli ensisijaisesti viljan jauhatukseen tehtyjä **vesi- tai tuulimyllyjä**: Pääjärvenkylässä oli 7, Kalavastingilla 2, Kivijärvellä ja Vahangalla 1. Toiminta-aika oli viikon verran 1-2 kertaa vuodessa. Myllyt tulivat peltoviljelyn myötä. Kaskivilja on enimmäkseen jauhattu käsikivillä ja erityisesti uutispuurojauhot vielä 1900-luvulla. Höyry sallittiin sahojen käyttövoimana Suomessa vuodesta 1857.*

Vuonna 1741 Ruotsin kuningas Fredrik I julisti sodan Venäjälle (Hattujen sota). Lappeenrannan taistelussa mukana olleesta Rautalammin komppaniasta kaatuivat saarijärveläiset luutnantti Thesleff ja neljä ruotusotilasta. **Sota johti jälleen koko maan miehitykseen.** Tätä **pikkuvihaa** kesti runsaat puoli vuotta, mutta sen vahingot eivät olleet edellisen miehityksen luokkaa. Pikkuvihan rasitusta Saarijärven tienoilla lisäsi hallan ja tulvien aiheuttama katovuosi, jolloin ihmisiä kuoli nälkään ja pettuleipä olikin yleisesti käytössä ja monet joutuivat jättämään kotinsa ja lähtemään kerjuulle. Turun rauhassa 1743 Kaakkois-Suomi jäi Venäjän hallintaan.

Kirkkoherra Krookin leski Margareta kuoli 1743 Krookkilassa ja isäntänä jatkoi pojanpoika Niilo vuoteen 1793 saakka. Syksyn 1750 kuivuus esti syysrukiin juurtumisen ja tätä **katoa** pahensi monin paikoin juuria syövät madot. Seuraavan **kevään kylmyys ja kesän kuivuus jatkoivat tuhoa**. Poikola halottiin **1751 Juho Juhonpojalle** ja **Mikko Mikonpojalle**, joka alkoi

isännöidä **Mustaniemeä**. Juho Juhonpojan jälkeen Poikolaa isännöi **Mikko Juhonpoika 1756-1791**.

Vuonna 1756 toistuneesta viljakadosta huolimatta **Adolf Fredrik** (hallitsijana 1751-1771) halusi ruveta sotimaan nousevaa voimaa, Preussia, vastaan. Tämä onneton **Pommerin sota 1757-1762** oli osa Seitsevenvuotista sotaa 1756-1763. Suomalaisia taisteluun osallistui 3000 miestä. Saarijärveltä Rautalammin kompaniassa lähti syksyllä 1761 luutnantti Weissman ja kersantti Logrén sekä 15 ruotusotilasta. Ruotsin rauhansolmija oli kuningatar Loviisa Ulrika, joka oli Preussin kuninkaan Fredrik Vilhelm I:n tytär.*6*) Preussin neuvottelijana toimi Ulrikan veli Fredrik II Suuri. Ruotsi solmi rauhan Preussin kanssa keväällä 1762

Pommerin sodan myötä Suomessa alkoi perunan viljely, mistä kehittyi vasta 1800-luvulla tärkeä ase toistuvia nälänhätii vastaan. **Kato** vei sadot jälleen vuosina 1763 ja 1769.

Vuonna 1769 skotlantilainen insinööri James Watt patentoi ensimmäisenä nykyaikaisen pyörivän **mäntähöyrykoneen**. Hiilikaivosten vedenspumpppauksen tehostamistarve oli tärkeimpiä syitä koneen kehittämiseksi. Tämä ratkaiseva koneen tehokkuuden parannus mahdollisti teollisen toiminnan muuallakin kuin vesivoiman äärellä.

Yleistä maantietä saatiin jatkettua Karstulasta Kimingille asti 1760-luvulla. Kuopio – Vaasa maantietä rakentaessa se oli tehtävä lähes koskemattoman taipaleen läpi Kimingiltä Kuortaneen Salmenkyään 1777-1782. Salmi oli Pohjanmaalainen markkinapaikka. Pääjärvenkylän kestiekivaritalona oli Kalmarin tai Muholan ja Vaasaan päin mennessä Pölkki tai Nopola. Syyskäräjillä 1784 määrättiin kievaritaloiksi Saarijärvellä Kantala, Kalmarissa Kalmarin talo, Karstulassa Muholan ja Karstula, Kimingillä Möttölä ja Kalavastingilla Ruotsala. Kuopio – Vaasa -tien kestiekievarit olivat myös postitalonpoikina.

Ruotsissa siirryttiin gregoriaaniseen kalenteriin 1753 jättämällä kalenterista pois 11 päivää. Venäjän vallattua Suomen uusi kalenteri jäi voimaan ja asiakirjoihin merkittiin päivämäärät uuden ja vanhan luvun mukaan. 1800-luvulla ero oli 12 päivää.

Krookkila halottiin vuosina 1773, 1782 ja 1790. Näissä jaoissa on muodostuneet **Hietaniemi** ja **Höyläniemi 1782**. Jo ennen näitä virallisia halkomisia oli luotu uusi talo, Muhola, Krookkilaan kuuluvana sen viereen. Sihen asettui Muhosia Kivijärveltä 1745 yli sadaksi vuodeksi. Muuan Poikonenkin käväisi talossa vävyttämässä. Paikkakunnalle siunaantui useita taloja Muholan nimellä.

Saarijärven kirkkoherra Krookin pojan pojan pojat Juho ja Niilo Heikinpika lähtivät Höyläniemestä **1783 rakentamaan Humpin tilan** lähes koskemattomaan korpeen Iso-Korppinen -järven taakse. Veljekset jalkoivat Humpin 1807. Niilon jälkeen tilaa hoiti poikansa Juho 1808 lähtien. Talousseuran tarkastuksessa 1818 todettiin uudistilojen onnistuneet erittäin hyvin. Rakennuksia tiloilla oli yhteensä lähes 30, yhteisiä olivat sauna ja riihi, Juho Niilonpojalla oli mm. postakankeittohuone*). Peltoa oli Juho Niilonpojalla 11 ta (tynnyrinalaa) ja Juho Heikinpojalla 5 ta ojitettuna ja aidattuna. Näiden lisäksi olivat yhteiset suoviljelykset; lähisoille oli kaivettu 10 000 sylvä ojia ja saatu 16 ta viljeltävää suota. Puroja oli perattu 550 sylen matkalta ja saatu Iso-Korppisen ja Suolammen vedenpintaa alennettua ja siitä kummallekin talolle 10 kuormanalaa kivetöntä, helppohoitoista, hyvää heinämaata. Juho Niilonpoika oli ojittaen kuivattanut Pääjärven rantaa ja kaivanut 400 sylvä laskuojia Untamonlammen juoksuttamiseksi. Asuminen ja raivaus olivat vaatineet muun työn ohessa mm. 11 karhun ja usean muun petoeläimen kaatamisen. Juho Niilonpojan talon rahalliseksi arvoksi tarkastuksessa merkittiin 1862 ruplaa ja Juho Heikinpojan talon 1005 ruplaa. Raivajapalkinnot olivat ehdolla, mutta hakemuksen puutteellisuus ja viljelysten erilaisuus olivat hylkäämisen syyt.

syli vastaa 1,78 m
tynnyrinala vastaa 0,494 ha
kuormanala tynnyrinalalta saatiin noin 4 kesäkuormaa heinää
rupla eli hopearupla oli 28 g hopeaa
(rupla säilytti arvonsa Krimin sotaan 1853 saakka)

Juho Heikinpojan pojan Eliaksen tytär Anna Loviisa avioitui 1822 Juho ”Junno” Poikosen, Poikolan vanhimman pojan, kanssa. He ovat Poikosten Humpin haaran esivanhemmat.

Kustaa III aikana (1771-1792) koettelivat edelleen **toistuvat kadot ja isorokkoepidemia**, joka eteni Saarijärvelle laajemmin 1794 ja 1803. Katovuosia olivat 1776, 1783-1785.

Vaasan hovioikeus perustettiin 1776. Kun Karstulasta tuli kappeliseurakunta, Karstulan ensimmäinen, hyvin vaatimaton, kirkko rakennettiin sijaintipaikasta riitelyn jälkeen Poikolan maalle 1775 ilman virallista lupaa.

Kalavastinkilaisten ja kivijärveläisten valitus kirkon, pappilan ja papin palkkaamisen kustannuksiin osallistumisesta hylättiin. Poikosten maille saatiin nykyinenkin kirkko yhtäläillä erimielisyyden jälkeen 1853. Samoin tehtiin sekä nykyinen Poikolan pellon että vanha Vetkankannan hautausmaa Poikosten maille. *7*)

Poikola jaettiin 1778, muodostui **Poikola ja Hevosaho**. Samana vuonna jaettiin **Mustaniemen** talo, josta erotettiin **Korpela**. Syrjänmäen tila perustettiin 1786, isäntänä Juho Juhonpoika Poikonen Poikolan poikia.

Isojako valmistui Poikolassa ensimmäisten joukossa ennen Suomen sotaa. Pitäjänkartan laati maanmittari Olof Bergström 1758, jonka perusteella maanmittari Matias Hackzell laati isojakokartat ja johti jakotoimittuksia 1783 alkaen.

"Kustaan sodassa" 1788-1790 **Kustaa III yritti syöstä Katariina II vallasta**. Kuninkaalla ei ollut valtaa ryhtyä hyökkäyssotaan. Hän provosoi Katariinaa sotaan väärennyillä viesteillään ja oopperaräätälillä Savon prikaatin sotilaille teetetyillä kasakkaunivormuilla. Kaiken lisäksi Venäläinen rajapartio eksyi kesällä 1788 Puumalassa vähän rajan yli. Näillä tekosyillä marssittiin rajan yli kohti Pietaria, kun Venäjä oli sotimassa Mustallamerellä. Niin saatiin Venäjä julistamaan sota Ruotsille 11. heinäkuuta 1788. **Ruotuarmeija joutui eturintamaan ja ankariin taisteluihin alusta asti**. Sodan vastustajista organisoitui Anjalan liitto. Tämä 112 upseerin kapina sai Kustaan aluksi vetäytymään vanhoille rajoille. Kapinallisista yhdeksän tuomittiin kuolemaan; useimmat olivat ehtineet paeta Venäjälle; vain yksi teloitettiin. Sotimistantereena seuraavana kesänä oli Mikkelin seutu. Maineikkaita ovat Porrassalmen taistelu kymmenkertaista vihollista vastaan ja voitokas Ruotsinsalmen II meritaistelu, joka sai sodan päättymään. Menetyksenä oli Mikkelin miehitys, joka aiheutti hävityksen kaikelle omaisuudelle, jota ei mikään taho koskaan omistajille korvannut. Ihmisille ja eläimille jäi seuraavaksi talveksi rikotut asumukset ja hävitetty omaisuus elämisen välineiksi. Vaikka rintama oli kaukana Saarijärveltä, oli tuntuva sotarasitus pitäjän halki hoidettavat, talonpoikien vastuulla olevat, sotakuljetukset. Hevosten ylläpitoon luovutettiin korvauksetta viljaa ja heiniä ja saaristolaiivastoon yksi mies per manttaali. Sodassa kuoli ruotsalaisia ja suomalaisia sotilaita yli 20 000, joista 1500 taisteluissa loput tauteihin. Laivasto kärsi 1788 katastrofin toisintokuuun tapaessa tuhansia miehiä. Taistelut päättyivät Värälän rauhaan 1790 vanhat rajat säilyttäneen.

Vaikka sota päättyi eivät rasisukset lientyneet edes sotimisen välillä. Vuosina 1794, 1800, 1803 ja 1808-1809 iskivät taudit, isorokko ja lavantauti. Sotavuosienkin 1808-1809 aikana 70 % kaikista kuolleista kuoli tautiin. Kalmarin kyläläisten kohtalosta jäi kertomaan Kalmarinselän eteläosalla oleva "Kuolusaari" eli ruumissaari muistoksi hautakumpuineen. (Museoviraston, muinaisjäännösrekisterin 2007 mukaan.) Kalavastingilla Hirvijärnessä on "Roatosoar" samanlainen paikka, jonne todennäköisesti haudattiin 1690-luvun kuolovuosien ja isovihan aikana kuolleita. Hautauspaikka on voinut muodostua jo eränkäyntiasutuksen aikana. Sota viivästytti Kokkolaan menevän tien valmistumista vuoteen 1795, jolloin se oli ratsain läpi kuljettavassa kunnossa; kärrytietasolle se tuli 1805. Tie Laikanniemelle Peltoniemen pappilaan tehtiin 1798 vastustuksesta huolimatta. Pappila oli perustettu jo 1785 maaherra Cedertörmin määräyksestä, kun yksimielisyyttä tässäkin asiassa ei muuten saatu. Nykyisen olemassa oleva rakennus on tehty 1818 Suomen sodan hävityksissä vaurioituneen rakennuksen tilalle.

Mikko Juhonpoika Poikonen oli tullut Poikolan isännäksi 1756. Mikko tunnettiin kotonaan ja asuin-ympäristössään juopottelevana ja hyvin riitaisana isäntänä. Mikon vaimo, Sophia Israelintytär Oinonen, houkutti torpparinsa Eric Wastmanin (64-v), luvaten hänelle erinäisiä palkkioita, jollain keinoin surmaamaan isäntänsä. Tätä armeijasta eronnutta sotamies Eric Wastmania oli aiemmin epäilty varkaudesta ja tuomittu kunnianttomaksi. Käräjätöytäkirja liitteineen kuvaa tarkasti asiaan liittyvät seikat. Torppari ja emäntä tuomittiin elokuussa 1791 kuolemaan. Päätökseen tarvittiin Vaasan hovioikeuden ja kuninkaan vahvistus. Emäntä Sofia Poikonen ja torppari Eric Vastman mestattiin 24.3.1792 Kukonhiekassa. Käräjiä syyllisyydestä käytiin vielä tämän jälkeen, mutta uusia tuomioita ei tullut.

Näiden teloitusten vahvistaminen lienee Kustaa III viimeisin, sillä aatelismies, entinen kapteeni, sittemmin maanviljelijä, Jacob Anckarström, joka tunnettiin riidanhalluisena kuninkaan vihamiehenä, ampui naamiaistansseissa 16.3.1792 kuningasta selkään lähietäisyydeltä. Kustaa III sai vähäpätöisen haavan, mutta ruostainen ammus aiheutti kuolion ja kuningas menehtyi 29.3.1792. Aateliston kiukku kuningasta kohtaan oli jatkunut Anjalan liiton jälkeen. Alkusyy oli Kustaa III 1772 armeijan tuella ottama valta vastoin säätyjen tahtoa. Kansa oli tukenut kuningasta ja halveksi salaliittolaisia. Aatelin tavoitteet eivät toteutuneet. Anckarström ruoskittiin häpeäpaaluun sidottuna kolmella Tukholman torilla ja lopulta 27.4.1792 mestattiin. Muut osal-

liset karkotettiin tai vangittiin. Anckarströmin suku vaihtoi nimensä samana vuonna.

Kustaa III:n seuraajaksi tuli hänen 13-vuotias poikansa Kustaa IV Aadolf. Hänestä tuli Suomen viimeinen kuningas. "Kustaan sodan" merkitys Suomelle oli, että sen aikana voimaan saatettu **yhdistys- ja vakuuskirja vuodelta 1789, joka paransi talonpoikien asemaa turvaten omistusoikeuden perintötiloihin, oli voimassa vuoden 1919 tasavaltalaiseen hallitusmuotoon asti.**

Suomen Talousseura perustettiin 1797. Nimi oli perustettaessa "Kuninkaan Suomalainen Huoneenhallituksen Seura", jonka tarkoituksena oli "*levittää hyödyllisiä tietoja taloudesta ja varsinkin elähyttää rahvasta suurempaan toimeen ja ahkeruuteen*". **Käytännössä tehtävä oli opettaa suomalaisia mm. perunan, hampun ja pel-lavan viljelyyn sekä lampaan kasvatukseen** ja näin lieventää toistuvien nälänhätätilanteiden vaikutusta. Muun muassa Suomenlinnan rakentamisessa mukana olleet Rautalammin ruotusotamiehet toivat kotiin tullessaan näitä uudisaatteita valistusajan mukaisesti koptitajäänsä. Seuralle tuli 1809 uudeksi nimeksi Keisarillisen Suomen Talousseura.

* Potaskan (kaliumkarbonaatti K_2CO_3) teko

"Moni ukko meni potaskamettiin, kaatoi kaikkein suurimpia koivunromettoja ja niin tavattomia haavanronttoja, ettei hakattaessa kirvesvarsi tahtonut ulettua, kynnet yrittivät jäädä väliin ja oli lastu loppua. Kaikki lyötiin yhtehen roviohon, oksat ja rijot alle, keskelle kovat puut. Monta voorokautta piti polttaa nuotiota, ennen kuin vanhat rometot olivat tuhkana. Suuris pöntöös tehtiin tuhka lipeäksi, ja isossa padassa keitettiin lipeä kuivillen, niin että se oli kuin puurua."

Valmistusvaiheet: lehtipuiden kaato, kokoaminen polttoon, mahdollisimman pitkä loppuun viety poltto, tuhkan kokoaminen ja seulominen mahdollisimman puhtaaksi, tuhkan pesussa kiviaines upposi ja palamaton kellui ja saatiin pelkkä tuhka eroon, tuhkan liotus sammioissa, lionnut lipeävesi keitettiin kuivahkoksi puuroksi, kalsistusvaiheessa tämä "puuro" tulistettiin sitä varten kuumennetussa uunissa käännellen ja pilkkoen ja kuumentaan.

Tätä lipeäainesta käytettiin lasiteollisuudessa sekä *"teollisuudessa monenpuolisesti, esim. saippuan tekoon, valkaistuksessa, värityypeissä, Kyanivety-happoisenkalin ja berlini-sinivärin valmistamisessa, monenlaisen lakka- ja muiden värien paineessa, kruuku-maakarinn työssä, lääkityksessä ja muissa tarkoituksissa."*

Tietoja lähteistä:

helmikuu 2011

Kallio Reino: Vanhan Saarijärven Historia, Saarijärvi 1987. Tietosanakirja, osa VIII, Otava 1916.

Ilmonen S., Delawaren suomalaiset, Karisto, 1938.

http://www.migrationinstitute.fi/pdf/books/Ilmonen_Delawaren_suomalaiset_1938.pdf skannattu 2009

http://www.vanhakartta.fi/historialliset-kartat/pitaejaen-kartat/@mapview?handle=hd1_123456789_23623

<http://www.konginkangas.fi/uploads/Huosiasm%C3%A4en%20taistelu%207.4.%201714.pdf> Housiaismäen taistelusta

http://fi.wikipedia.org/wiki/Luettelo_Ruotsin_hallitsijoista

http://fi.wikipedia.org/wiki/Pultavan_taistelu

<http://www.saunalahti.fi/arnoldus/ruttovu.html>

Sääksmäen tuomiokunnan, Saarijärven kärjäkunnan 27.-29.8.1791 välikäräjien pöytäkirjan suomennos Mikko Poikosen murhasta, (alkusivun osa puuttuu).

http://www.porstuakirjastot.fi/files/570/KP_07021969.htm

<http://personal.fimnet.fi/laaketiede/kaisu.tapiovaara/ruotsisuomi.htm>

Tieteen Kuvalehti 1, 2011, 22. Auringonpilkkuttomuusjaksosta

<http://www.argillanderit.net/index.php?hash=62991ab7ea6a858867388aaf75084634&mnid=3&page=>

<http://fi.wikipedia.org/wiki/Lewenhaupt>

Karttakeskus, Suomen historian kartasto, 2007.

http://fi.wikipedia.org/wiki/Sigismundin_ja_Kaarlen_valtataistelu

<http://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/46918/diss2009seppala.pdf?sequence=1> kertoo verotuksesta 1539-1609

http://www.porstuakirjastot.fi/files/995/kuinkapotaskaapoltettiin_hieta.htm

http://fi.wikipedia.org/wiki/Fiskarsin_ruukki

<http://personal.fimnet.fi/laaketiede/kaisu.tapiovaara/ruotsisuomi.htm>

http://www.uta.fi/laitokset/historia/sivut/kurssit/Antti_Kujala.pdf Pohjansota

http://snor.joensuu.fi/olavinlinna/artikkelit/artikkeli_pahkinasaari.htm

<http://www.ymparistokeskus.fi/download.asp?contentid=85484&lan=fi> Saarijärven seudun muinaisjäännöksistä

<http://suomisanakirja.fi/isoviha>

http://fi.wikipedia.org/wiki/Helsingin_maap%C3%A4iv%C3%A4

Saarijärveläinen 14.7.2010 "Jussi Halttunen on Karstulan Kopes 2010"

*-VIITTAUKSET 1 – 7

1) Savolaiskspansio ja Nuijasota 1500-luvulla

Savolaisten levittäytyminen Pohjois-Hämeeseen, Pohjanmaalle ja Ruotsin suomalaismetsiin sekä itään tapahtui 1500-luvun lopun ja 1600-luvun loppupuoliskon välisenä aikana. Savon alueilla ei peltoviljely häävisti menestynyt, mutta sitä korvasi kuusimetsien kaskeamistaito. Se sopi kruunun laajentumispolitiikkaan, sillä tämä savolainen uudisasutustapa edisti asutuksen leviämistä Keski-Suomeen ja Pohjois-Suomeen kiinteäksi asutukseksi.

Elämää oli vaikeuttanut kaikin tavoin pitkä 1570 alkanut sota Ruotsin Juhana III ja Moskovan Venäjän Iivana Julman välillä. Pitkän sotatilan aikana vaadittu linnaleirirasitus ja sotimisen vaatima verotus oli jäänyt jatkumaan, vaikka sota oli päätynyt 1595 Täyssinän rauhaan. Linnaleirijärjestyksessä talonpoikien piti majoittaa sotilaita omissa kodeissaan. Talonpojat vaativat helpotusta linnaleiri- ja verorasituksista. Valituksia asiasta oli jo parin vuoden ajan tehty käräjillä, lähetetty valtiopäiville ja kuninkaalle sekä Kaarle-herttualle. Suomen verorasitusta ei vähennetty Ruotsin valtopolitiikan horjuessa sisäisesti.

Kun Ruotsin kuningas Juhana III oli kuollut 1592, hänen poikansa Sigismund, katolinen Puolan kuningas, oli laillinen kruununperijä. Kaarle-herttua oli 1595 noussut avoimesti Sigismundia vastaan kutsumalla omin luvun kokoon valtiopäivät, jossa Kaarle julistettiin valtionhoitajaksi. Raskas poliittinen valtapeli sai Sigismudin ja Flemingin pitämään Suomessa sotaväen koko ajan valmius-tilassa.

Marraskuussa 1596 nousivat eteläpohjalaiset talonpojat vastustamaan paikallisia sotilaita johtanutta ylintä aatelia, joka Klaus Flemingin johdolla tuki kuningas Sigismundia. Kapinallikkeseen tuli mukaan talonpoikia Rautalammilta, Satakunnasta ja Joroisista. Nuijamiesten alkumenestyksen mursivat Klaus Flemingin sotimaan tottuneet aatelien joukot. Yhteenotoissa Nuijamieliset surmattiin lähes kaikki; Padasjoella luvattiin ensin armahdus ja antautuneet surmattiin sen jälkeen. Kapinoiden alueiden talonpojat joutuivat kosto- ja rangaistustoimenpiteiden uhreiksi. Viimeiset yhteenotot tapahtuivat tammikuussa Rantasalmella ja Juvalla tammikuussa 1597; sodassa kuoli 2500 – 3000 talonpoikaa, helmikuussa Santavuoren taistelussa vangittiin noin 500, joita ei aiempaan tapaan surmattu saman tien.

Talonpoikien suuri uhri ei mennyt kokonaan hukkaan, sillä tämän kapinan ja Ruotsin sisäisen valtataistelun loppuvaiheessa Kaarle-herttua sai Suomen hallinnan. Vallattuaan Turun ja Viipurin ja lyötyään vielä viimeiset Sigismundin kannattajat Marttilan taistelussa 1599 Ruotsin sisällissota päättyi: aatelisia teloitettiin viitisenkymmentä ja useita vangittiin. Aateliston valta Suomessa oli näin nujerretty pitkäksi aikaa. Miten tiiviisti seppä Mikko Poikoinen liittyi näihin tapahtumiin, ei ole tiedossa, mutta 1597-1599 tienoilla hän muutti Karstulaan; häntä verotettiin Karstulassa vuodelta 1600. Poikolan talo on myös Juvalla.

2) Tiet ja Kestikievari

Ruotsi-Suomen talonpojat velvoitettiin kestitemään ja kyyditsemään kruunun virkamiehiä. Kestikievereita piti olla kahden ja puolen peninkulman välein. (Kustaa II Aadolfin kyytiasetus 1615) Virkamiesten vapaa kyyditys oli rasitus talonpojille ja 1650 se korvattiin kyytiverolla. Kievarinpidon perusasetukset ovat vuodelta 1649 ja kyyditysvelvollisuus palautettiin 1734. Matkustamisen lisääntyessä otettiin käyttöön hollikyyti. Toiminnan turvaamiseksi piti kievereissa eli kyytipysäkeillä olla paikalla hevosia ja kyytimiehiä. Kestikievarin säännöissä määrättiin, että piti olla riittävän iso tupa, kaksi kamaria sekä talli ja vaunuvaja. Aatelistolla ja rahvaalla piti olla eri makuuhuoneet. Tarjolla piti olla ruokaa, kahta lajia viinaa sekä olutta ja niillä taksojen mukainen hinta. Huoneiden piti olla valoisat, lämpimät ja siistit. *“Kaikkia matkustavaisia oli kohdeltava kohteliaasti ja auliisti.”* Kievarin tuli myös pitää varalla riittävästi hevosia, satuloita, suitsia ja vaunuja sekä heiniä.

Kuningas antoi kaikille matkustavaisille oikeuden käyttää kestikievereita, maksua vastaan. Näin alkoi maassamme, ilmeisesti kehittyneempien maiden mallin mukaan, kasvaa ja kehittyä kestikievarilaitos, joka kattoi koko maan ja suoritti laajaa palvelustointia matkustavien keskuudessa monien vuosisatojen ajan.

Sisämaahan on johtanut ainakin jo 1500-luvulla useitakin talviteitä rannikolta, käytetyimpiä näillä seuduilla olivat Kalajokivartta Reisjärvelle ja siitä Savoan vievä talvitie, sekä toinen, todelliseksi valtavyläksi mainittu Perhojokea seuraileva talvitie, jota pitkin savolaiset ja pohjoishämäläiset kulkivat tärkeään kauppakaupunkiinsa Kokkolaan. Se kulki Kyyjärven Lintulahden ja Perhon Möttösen kautta Ukskoskelle ja sitten aavojen nevojen yli Haukan taloon, josta jo varhain muodostui matkamiesten vakinainen syöttö- ja yöpymispaikka.

Sitä mukaa kuin jonkinlaisia ajettavia teitä valmistui, pyrki kruunu järjestämään niiden varsille myös majatalot, joita osittain, kuten Perhon Haukan talo, oli syntynyt jo talviteiden varteen. Kruunun virkamiehet määräsivät sopivaksi katsomansa talon kestikievariksi ja antoivat sille tarpeelliset ohjeet, mutta myös mahdollisuudet niiden noudattamiseen: käytännössä se merkitsi mm. sitä, että kestikievarit olivat vapaat sotaväenotosta. Majatalossa tarvittiin tavallista enemmän miesväkeä huolehtimaan matkustajien kyydityksestä. Tarvittiin myös riittävästi huoneita, hyvä talli sekä paljon hevosia ja rehua. Majatalonpitäjillä oli tarvittaessa oikeus vaatia kyytipalvelun suoritusta myös muilta talonpojilta hollikyydin muodossa. Lisäksi oli majataloilla vuodesta 1636 lähtien paikkakunnalla yksinoikeus oluen ja viinanmyyntiin.

1638 kruunu velvoitti muutamat talonpojista toimimaan postinkantajina; usein nimenomaan kievaritaloista. Kestikievaritalojen välimatka oli keskimäärin kymmenisen kilometriä. Postin kuljetukseen piti lähteä heti, oli yö tai päivä. Alkuaikoina posti oli kuljetettava jalkapatikassa, mutta vuodesta 1682 ratsain. Postitorvena oli yleisesti häränsarvi, johon postiljooni puhalsi jo kaukana tiellä kestikievaritaloa lähestyessään, jotta siellä talossa seuraava postimies tiesi kiireesti varustautua lähtemään taipaleelle.

3) Pultavan taistelu

Kaarle XII marssitti Puolasta Venäjälle 1708 koleana kesänä 17 000 miehen armeijan hyökätäksään Moskovaan. Kaarle oli määrännyt koottavaksi 11 200 miestä ja huoltokuormaston, tuhansia ajoneuvoja ja elävää karjaa. Sitä johti kenraali Lewenhaupt (*suku alkuaan Leijonhufvud*). Suomalaisista oli mukana Pohjanmaan rykmentistä everstiluutnantti Meijerfeltin 600 miehen pataljoona, joka oli koottu kaikista komppanioista. Huolto-osasto eteni huonon sään ja vesiväylien ylitysten vuoksi hitaammin kuin oli oletettu. Kun yhteyksiä Kaarlen yksikköön ei ollut, niin Kaarle lähti hyökkäyksensä valmiuspaikalta armeijansa kanssa etelään kohti Ukrainaa. Heidän kanssaan oli jo neuvoteltu yhteistoimista Venäjää vastaan Ukrainan itsenäistymiseksi. Nämä erillään olevat Ruotsin yksiköt olivat jo rasittuneet ja heikentyneet vastustamaan Pietari Suuren väistellen ja säästellen toiminutta suurempaa armeijaa.

Ensiksi venäläiset iskivät etenemisen vuoksi jakautuneeseen huoltokuormastoon, josta menetettiin kanuunat, karja ja animmät ruokavarat. Siitä aiheutui kapinaa ja viinavaraston luvaton käyttöönotto. Tästä koitui 1000 juopuneen sotilaan menettäminen. Lewenhauptin saavuttaessa lopulta Kaarlen joukot oli huolto-osastosta jäljellä 6500 miestä ilman tykistöä ja kuormastoa.

Kaarlen joukkoja oli jäljellä noin 13 200 miestä ja 30 tykkiä. Keväällä matkalla etelään Kaarle yritti piirittää Pultavaa, koska sitä ei voinut kiertää. Nälkä oli vienyt voimat, sateinen sää oli kastellut ruutia, joten jäljellä olevat kanuunat olivat avuttomia, armeijaa oli jäljellä kolmasosa alkuperäisestä.

Pietari lähetti vielä vahvistusjoukot Pultavaan ja ne iskivät Kaarlen selustaan yli kaksinkertaisella ylivoimalla. Myöskään Kaarlen hyökkäys Pultavaan linnoittuneita vastaan ei onnistunut. Kolmasosan jalkaväestä käsittänyt osasto oli eksynyt ja joutunut venäläisten armoille: hävitetty ja vangittu. Viimeinen Kaarlen itsemurhahyökkäys nelinkertaista vihollista vastaan lähti hyvin, mutta vasen sivusta repesi – pakokauhun alettua miehet karkasivat. Kentälle jääneitä haavoittuneita ei hoidettu. Ruotsin neljä välskärää ja neljä välskärin kisälliä joutuivat vangeiksi.

Kaarle pakeni paikalta 1500 miehen kanssa nykyiseen Moldovaan, jota hallitsivat Turkin ottomaanit.

4) Isovihan miehitystilanne Kostianvirralla

Venäläiset nousivat lähes esteettä maihin Helsingissä. Merkittävin taistelu venäläismiehitystä vastaan oli Kostianvirralla Pälkäneellä lokakuussa 1713. Armfeltin 3 400 miestä oli viivytännyt venäläisten etenemistä. (*Kartta vieressä*)

Venäläisillä oli 15 000 miehen ylivoima. He voittivat koukkaamalla selustaan. Paikalliset talot purettiin ja tehtiin suuria lautoja, joilla kuljetettiin sumun turvin 3000 miestä järven yli. Ruotsin tappiot 573 kaatunutta ja 233 sotavankia; Venäjän tappiot 118 kaatunutta ja 555 haavoittunutta

Armfeltin joukot olivat suurelta osin kotirintaman talonpoikia, koska asekuntoisimmat oli komennettu kuninkaan omille rintamille Puolaan jo vuodesta 1700 lähtien.

5) **Sotasankari Kapteeni Enberg** oli jo aiemmin Narvassa 1704 joutunut vangiksi, mutta karannut. Housiaismäen taistelusta hänet vietiin sotavankina Moskovaan, mistä hän kuitenkin taas karkasi. Pietarin, Savon, Karjalan sekä Lapin erämaiden halki kuljettuaan Enberg liittyi uudestaan kenraali Armfeltin armeijaan Ruotsin puolella Uumajassa.

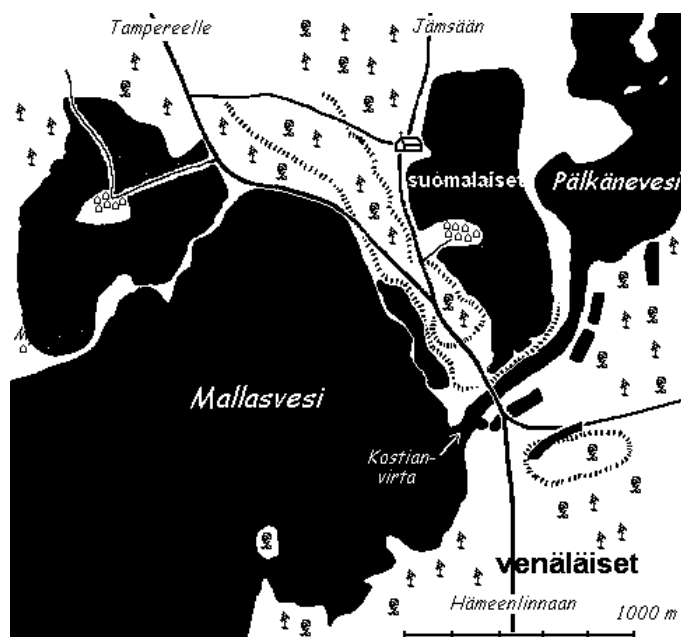
6) **Kustaa III** (kuningas 1771-1792) ja **Kaarle XIII** (kuningas 1809-1818) olivat **Adolf Fredrikin ja Loviisan** lapsia. **Loviisan** kaupunki, ent. Degerby, sai nimensä kuningasparin 1752 -vierailun myötä.

7) Karstusten kirkkoasioiden hoito

Moninaiset erimielisyydet Karstulan kirkkoasioista seurakuntalaisten kesken, emäseurakunnan ja kaikkien viranomaisasteiden kanssa kuninkaaseen asti jatkuivat keskeytyksettä vuoteen 1861. Tuolloin nykyinen, 1853 valmistunut, kirkko sai senaatilta vihkimisluvan. Mitään lääninarkkitehdin tarkastuksessa vaatimia muutoksia, jotka viivyttivät vihkimistä, ei edes aiottu tehdä. Tänä aikana oltiin Karstulassa erimielitä kirkon ja pappilan rakentamisista, papinpalkasta, hautausmaista ja hautaamisesta. Kuulemma tänäkin päivänä on ongelmia vanhan Peltoniemen pappilan olemassaolon suhteen.

Tässä kiistelyhistoriassa ainoa yksimielinen päätös oli tapulin rakentaminen. Pitäjänkokous päätti 1810 rakentaa sen ja pestasi rakennusmestariksi ilmajokelaisen Simon Juvelinin. Hakemus senaattiin lähetettiin 1812, tapuli valmistui 1815.

Tapuliyksimielisyyden rikkoi ainoastaan kirkonkellon halkeaminen rakentamisen aikoina. Kelloa oli soitettu sitä ennen parin hirren varaan nostettuna. Uuden kellon hankintaan valtuutettiin Juho Juhonpoika Poikonen Syrjänmäeltä. Kellon teki tukholmalainen kellonvalaja Grönval, kello saatiin 1818. Karstuset noutuivat kellon Kokkolasta kauppias ja laivanvarustaja Anders Roosilta, joka oli Suomen rikkain. Hän tunsu yhteydet Ruotsiin. Hinta oli 400 riksiä eli riikintaalaria. (400 riksiä oli hopeana 10 kg 167 g)

Osanen von Rosen Suomen karttaa vuodelta 1747 Hattujen sodan ja pikkuvihan jälkeen. Turun rauhassa 1743 Kaakkois-Suomi jäi Venäjän hallintaan; kirkkoherra Krookin leski Margareta kuoli Krookkilassa.

LÄHETTÄJÄ:
 Poikosten Sukuseura Ry
 Eeva-Liisa Mäkinen
 Kivikkokuja 1 as 5
 43100 SAARIJÄRVI

Itella Green

Toimittajan terveiset

Olen nyt kasannut jälleen yhden Poikoslehden. Joka kerralla olen sen yhteydessä kokenut stressireaktion – aina yhä epämiellyttävämpänä. Järkevää syytä en ymmärrä. Annen kanssa saimme Kanadan sukulaisten terveiset mukaan lehteen. Susan ja Risto puhuvat suomea, mutta eivät osaa kirjoittaa – tein raakakäännökset ja Sonjan kertomuksen Marjatta Poikonen viimeisteli. Etusivua tehdessä pinnistelin jälleen, mitkä kuvat siihen laitan – valikoimani on tuhansissa. Historia koostettani olis mahtunut vain osa 16 sivun lehteen, mutta se olis taas tarkoittanut koko jutun uudelleen käsittelyä sen rakenteen vuoksi varsin työläällä tavalla ja olis myös pilannut sen kokonaisuutta. Siihen, kiitokset Annelle, hänen kanssaan sovittiin 20 sivun lehdestä – taisin jopa nukkua seuraavan yön hyvin.

Sukuseuran tehtävistäni tärkeimpänä pidän valokuvakokoelman säilyttämistä turvallisesti ja kuvien tietojen muokkaamista halittavaksi, jotta kuvakokoelman voi hallitusti siirtää muuallekin.

Laadukkaan sukukirjan painattamiseen on edelleen paljon työtä. Kirjan toki voi tehdä nytkin, mutta sellaisen työn merkitys ja kirjan menekki ei liene häävi. Jo kuvien liittäminen kirjan aineistoon on täysin käsityötä ja silloin joka sivu on muotoiltava yksitellen. Netissä on ollut näytteenä Humpin haaran tiedot varustettuna kuvilla.

Tärkeimpänä työnäni olen pitänyt Poikosnetin ylläpitoa. Sukujutut tietokannan ylläpito vaatii myös osaamista ja on koko sukuseuratoiminnan perustyö. Toiminnan jatkuminen => tehtävien hoitoon tarvitaan lisää tekijöitä.

Antti Poikonen

Jäsenyys ja jäsenmaksut ovat elintärkeitä osat sukuseuran toiminnassa:

Muista merkitä maksajan nimi ja osoite, jotta jäsenrekisteri pysyy ajan tasalla.

Leikkaa tästä tilisiirtolomakkeesi jäsenmaksua varten, kun maksat pankissa.

Lehti postitetaan vain jäsenmaksun maksaneille.

VUODEN JÄSENMAKSU ON 10 EUROA

Ainajäsenyys on **100 EUROA**, mikä tarvitsee maksaa vain yhden kerran.

Osoitemuutokset jäsenrekisterinpitäjälle: **Anne Poikonen puh. 040 7330 475**

ampoikonen@gmail.com

Sukuseuran tilinumero on 104930-109996

jäsennumero on viitenumero

Saajan tilinumero Mottagarens kontonummer	104930-109996	IBAN	BIC	
Saaja Mottagare	Poikosten Sukuseura ry	FI 711049300019996	NDEAFIHH	
Maksaja Betalar		Viitenumero Ref. nr		
Allekirjoitus Underskrift		Eräpäivä Förfallodag	15.05.2011	Euro
Tilitä nro Från konto nr				

Maksu välitetään saajalle vain Suomessa Kotimaan maksujenvälityksen yleisten ehtojen mukaisesti ja vain maksajan ilmoittaman tilinumeron perusteella.

Betalningen förmedlas endast till mottagare i Finland enligt Allmänna villkor för inrikes betalningsförmedling och endast till det kontonummer betalaren angivit.

PANKKI BANKEN